

Heiner Müller

KVARTETT

(Laclos nyomán)

Fordította: Földényi F. László

Szereplők:

Merteuil
Valmont

Hely, idő: szalon a francia forradalom előtt; bunkera harmadik világháború után

MERTEUIL Valmont. Már azt hittem, irántam érzett szenvedéle kiadta. Honnan ez a hirtelen újrafellángolás. És ily ifjonti hévvel. Mindenesetre túl későn. Nem fogja még egyszer lánggra lobbantani szívemet. Nem. Soha többé. Nem mintha nem sajnálnám, Valmont. Voltak percek, nem, inkább pillanatokot kellene mondanom, egy perc, az egy örökkévalóság, amikor, az ön társaságának hála, boldog voltam. Magamról beszélek, Valmont. Mit tudhatnék az ön érzéseiről. És talán inkább percekéről kellene beszélnem, amelyekben felhasználhattam önt, igen, önt, hiszen fiziológiámmal bánva arra volt képes, hogy olyasmit érezek, ami emlékeimben a boldogságra emlékeztet. Nem felejtette el, hogyan kell bánni ezzel a gépezettel. Ne vegye el a kezét. Nem mintha bármit is éreznék ön iránt. A bőröm emlékezik. Vagy talán mindegy is neki, a bőrről beszélek, Valmont, egyszerűen mindegy, hogy kéjének eszköze miféle állatnak része, hogy kéz-e vagy mancs. Ha becsukom szememet, ön szép, Valmont. Vagy púpos, ha úgy akarom. A vakok privilégiuma. A szerelemben ön szerencsésebbnek bizonyult. A körülmények komédiájától meg lett kímélve: azt látja, amit akar. Az eszmény vak és süket-néma lenne. A kövek szerelme. Megjjesztetem, Valmont. Milyen könnyen el lehet önt riasztani. Nem így ismertem. Énutánam sebeket ejtett magán a hölgyvilág. Könnyek. Legyen szíve, Valmont. Mióta. Vagy férfiassága árákat szenvedett engem követően. Lehelete magányízú. Utódom utódja kiadta volna az útját. Az elhagyott szere-tő. Nem. Ne vonja vissza gyengéd ajánlatát, uram. Megvásárolom. Mindenképpen megvásárolom. Az érzelmektől nem kell félni. Miért gyűlölném, hiszen nem szerettem. Dörzsöljük össze az irhánkat. Ó, a testek rabszolgasága. A gyötrelm, hogy élnünk kell, és nem lehetünk istenek. Hogy van tudatunk, és nincsen hatalmunk az anyag fölött. Ne olyan gyorsan, Valmont. Így jó. Igen Igen Igen Igen. Úgyesen eljátszottuk, úgy-e. Mit érdekel a testem élvezete. Nem vagyok fejszlány. Agyam jól működik. Teljesen hideg vagyok, Valmont. Életem Halálom Szerelmem.

Belép Valmont

Valmont. Hajszálpontosan érkezik. És kis híján sajnálom, hogy ilyen pontos. Megrövidíti a boldogságot, amelyet szívesen megosztottam volna önnel, ha nem éppen az oszthatatlanság lenne a lényege, ha ugyan érti, mire gondolok.

VALMONT Értem, ha feltételezem, hogy már megint szerelmes, marquise. Nos, én is az vagyok, ha így akarja nevezni. Már megint. Sajnálnám, ha megghiúsítottam volna egy szerető rohamát az ön szépséges személye ellen. Melyik ablakon ugrott ki. Remélhetem, hogy közben nyakát törte.

MERTEUIL Pfüj, Valmont. És őrizze meg a bőket szíve hölgyének, bárhol helyezkedjék is el ez a szerv. Remélem, bearanyozta a szívét. Jobban kellene ismernie. Azt hittem, egyetértünk abban, hogy amit ön szerelemnek nevez, az a cselédek kiváltsága. Hogyan tarthat ké-

pesnek ily alantas indulatra. A legfőbb boldogság az állatok boldogsága. Elég ritkán pottyán az ölünkbe. Időről időre érezte velem, amikor még kedvemre volt, hogy erre használhatom fel, Valmont, és remélem, ön sem maradt teljesen hoppon. Most éppen kit boldogít. Vagy nevezhetem már boldogtalannak.

VALMONT Tourvelné, Ami az ön megoszthatatlanát illeti...

MERTEUIL Féltekeny. Maga, Valmont. Micsoda visszaesés. Megértem, ha legalább ismerné. Különböző biztos vagyok benne, hogy már találkoztak. Szép férfi. Bár hasonlít önre. A vándormadarak is a megszokás hálójában verdesnek, még ha röptük kontinenseket fog is át. Forduljon meg. Az ő előnye a fiatalság. Az ágyban is, ha tudni akarja. Akarja tudni. Álom, ha önt valóságnak tekintem, Valmont, bocsásson meg. Tíz év múlva talán semmi különbség nem lenne maguk között, feltéve, hogy most egy szerelmes medúzapiplántással kövé tudnám önt változtatni. Vagy valamilyen még tetszetősebb anyaggá. Termékeny gondolat: szerelmeink múzeuma. Épületeink zsúfolásig tele lennének, úgy-e, Valmont, elmúlt vágyaink szobraival. Halott álmok, az ábécé szerint vagy időrendben felsorakoztatva, megszabadítva a hús véletlenszerűségétől, az elváltozás borzalmaitól. Emlékezetünknek mankóra van szüksége: még a farkak különféle görbületeire sem emlékszünk, hát még az arcokra: homály. Tourvelnével megsértet. Nem azért engedtem szabadon, hogy ezt a tehenet hájja meg. Megértem, ha szűzies unokahúgom, a kis Volange lány iránt érdeklődre, friss zöldség a kolostor terméséből, de hogy Tourvelné. Elismerem, hatalmas húsdarab, de megosztva egy férjjel, aki keményen tartja a fogaival, egy hű férjjel, mert joggal tarthatok attól, hogy hű, és ki tudja, ennek mennyi éve már, mi marad önnek, Valmont. Az Üledék. Komolyan ebben a nyomorúságos maradványban akar turkolni. Sajnálom önt, Valmont. Ha legalább kurva lenne, aki kitanulta a mesterségét. Merreault-t például tíz férfival is megosztanám, de hogy a társaság egyetlen hölgyét, aki olyan perverz, hogy tetsszen neki a házasság, egy szentfázék, akinek vörös a térde a templomi padtól, és dagadt az uja gyóntatótyjának kézszorongatásától. Az ilyen kéz, Valmont, semmiféle nemiszervet nem fog meg az egyház áldása nélkül. Fogadni mernék, hogy a szereplőtelen fogantatásról álmodik, ha szerető férje évente egyszer ráereszkedik, hogy hitvesi szándékkal gyereket csináljon neki. Egy táj feldúlása semmi ahhoz a rablógazdálkodáshoz képest, amelyet egy férj hűségét folytat a kéjjel. Gercourt gróf egyként unokahúgom ártatlanságára pályázik. Különböző tisztességesen: az adásvételi szerződés már a jegyzőnél van. És ön talán fél az ő konkurencijától, hiszen elragadta magától Vrrasacot, pedig akkor még ön két évvel fiatalabb volt. Öregszik, Valr ont. Azt hittem, szórakoztatná, ha a szűz meglövölése mellett Gercourt-t, ezt a szép állatot is megkoronázhatná az elkerülhetetlen agancssal, mielőtt átvénné erdészi hivatalát, és a főváros összes vadászja az erdejébe hatolna, hogy előfizetessen vele a fejdíszre. Legyen jó kutya, Valmont, és kövesse a nyomot, amíg az friss. Egy kis fiatalságot az ágyban, ha mára tükör megtagadja. Miért éppen egy pásztorbot tövét vizelné le. Vagy a házasság kegyelemkenyerére fája foga. Mi lenne, ha példát adnánk a világnak és összeházasodnánk, Valmont.

VALMONT Csak nem képzeli, hogy így megsérteném, marquise, a világ szeme láttára. Lehet, hogy a kegyelemkenyér mérgezett. Egyébként inkább én döntöttem el, kire vadászom. Vagy hogy melyikfa tövé-be vizeljek, ahogyan említeni méltóztatott. Régen állt ön már az esőben, mikor pillantott utoljára tükörbe, lelkem barátnője. Szerettem volna, ha legalább felhőként még segítségére lehetnék, de a szél új egék felé hajt. Nem kétlem, hogy a pásztorbotot ki fogom virágoztatni. Ami a konkurenciát illeti: ismerem az emlékezőtehetségét, marquise. A pokolban sem fogja elfelejteni, hogy az elnök Tourvelné részéssítette előnyben önnel szemben. Kész vagyok rá, hogy bosszújának szerelmes eszköze legyek. És imádatom tárgya jobb vadászattal kecsegtet, mint szűzies unokahúga, aki amúgyis tapasztalatlan

az ellenállás művészetében. Mit tanulhatott volna a kolostorban a bőjtölésen kívül, meg hogy istennek tetszően maszturbáljon egy kicsit a feszülettel. Fogadni mernék, hogy a gyermeki imák fagyossága után hön vágyik a kegyelemdöfésre, amely véget vet ártatlanságának. Ki sem kell húznom a késem, és már bele is szalad. Nem fog cselezni: nem ismeri a vadászattal járó borzongást. Mihez kezdjek a vaddal, az üldözés gyönyöre nélkül. A hideg verejték, a kifulladás lihegés, a fehéren fennakadt pillantás nélkül. A többi csak emésztés kérdése. Legjobb cselégességem ugyanúgy megőrjítenek, mint a színész az üres színház. Magamnak kell majd tapsolnom. A tigris mint komédiás. Mégha az utolsó pillanatban hágtja is meg magát a csöcselék, idejét drágán méri, ami pénzünk látja kárát. A mi fennkölt hivatásunk, hogy agyoncsapjuk az időt. Ez teljes embert kíván: túl sok az idő. Valakit, aki a világ óráit meg tudná állítani: az örökkévalóság mint szüntelen erekció. Az idő hasíték a teremtésben, az egész emberiség belefér. Az egyház a csöcselék számára istennel tömte ki, de mi tudjuk, hogy ez a lyuk fekete és feneketlen. Ha a csöcselék erre rájön, velünk fogja kibélelni.

MERTEUIL A világ órái. Csak nem esik nehezeze, Valmont, hogy megfékezze jobbik énjét.

VALMONT Csakis az ön társaságában, marquise. Habár be kell vallanom, kezdem érteni, miért a hűség minden kicsapongás legvadabbika. Ami gyöngéd kapcsolatunkat illeti, elkéstünk vele, de feltett szándékom, hogy egy kicsit gyakoroljam magam ebben az új tapasztalatban. Mindent gyűlölok, ami elmúlt. A változás felhalmozza a dolgokat. Figyelje, hogyan nő a körmünk, még a sírban is csírázunk. És képzelje el, mi lenne, ha éveink hulladékával kellene együtt élnünk. A szenny piramisai, amíg el nem szakad a célszalag. Vagy testünk ürülékével. Csak a halál örökkévaló, az élet ismétlődik, amíg csak nem ásít a szakadék. Az özönvíz a csatornarendszer meghibásodása. Ami a szerető férjet illeti: titkos küldetésben van külföldön. Amilyen politikusi érzületű, talán sikerül egy háborút elszabadítania. Jó méreg a pusztulás unalma ellen. Az élet felgyorsul, ha a haldoklásból színjáték lesz, a világ szépsége így kevésbé mélyen hasít a szívbe, legyen szívünk, marquise, gondoljunk a világ elpusztítására, látjuk a fiatal seggek paradéját, és ez nap mint nap mulandóságunkkal szembesít benünket, úgysem lehet mindegyik a miénk, nem igaz, és a bujakór essen mindegyikbe, amelyik a kardhegyek sorfala előtt, a torkolatú villanásában hidegvérrel elkerül bennünket. Gondoljon néha a halálra, marquise. Mit monda tükre. Mindig a másik pillant ki belőle. Őt keressük, ha távol önmagunktól idegen testekben vágkálunk. Lehet, hogy nem létezik sem az egyik, sem a másik, csak a lelkünkben a semmi, amely eleségért károg. Mikor engedni át megtekintésre szűzies unokahúgát, marquise.

MERTEUIL Végre megint olyan, mint régen, Valmont. Nincs férfi, akinek ne merevednék meg a farka, ha drága húsa kimúlására gondol, félelem teszi a filozófust. Isten hozta a bűnben, felejtse el a pásztorbotot, mielőtt erőt venne magán a jámborság és megfélekedneknék egyedüli hivatásáról. Mi egyebet tanulna volna, mint hogy farkát be-manőverezze egy lyukba, ugyanabba, amelyből kipottyant, mindig ugyanazzal a többé-kevésbé rövid ideig tartó eredménnyel, és mindig abban a tévhitben, hogy az idegen nyálkahártyák tetszése az ön kizárólagos személyének szól, hogy a kéj sikolyait önmagának címezték, miközben ön mégiscsak közömbös és tökéletesen kicserélhető süket eszköz a nő kéje számára, aki használja önt, teremtésének hatalomtól megzavarodott örültjét. Tudja jól, hogy önmagában minden férfi kevés egy asszonynak. És azt is tudja, Valmont: hamarosan utoléri magát a sors, és annyi többlet sem lesz, hogy önmagában kevés legyen. A sírásó is örülni fog még nekünk.

VALMONT Untat társalgásunk bestialitása. Minden szó felszakít egy sebet, minden mosoly mögött felvillan egy szemfog. Szerepeinket tigrisekkel kellene eljátszatnunk. Még egy tetszőleges harapás, még egy csapás a manccsal. A vadállatok színművésze.

MERTEUIL Kezd szétesni, Valmont, csak nem érzékeny. Az erény fertőző betegség. Ugyan, mi a lelkünk. Izom vagy nyálkahártya. Amitől félek, az a testek éjszakája. Négy napi útra Párizstól egy sárfészek-ben, amely a családomé, ezé a véletlenszerű név zsinórjára fel-fűzött, hímvegyéből és ölekből álló láncé, amely nevet egy büzlő király adományozta egy mosdatlan őznek, él valami, egy átmenet ember és állat között. Remélem, többé nem látom ebben az életben vagy egy másikban, ha van egyáltalán másik élet. Szagának pusztá gondolatára is minden pörusomon át izzadni kezdek. Tükreimből az ő vére izzad. Nem homályosítja el a képem, nevetek mások gyötrelmén, és minden állapot, amelyik értelemmel bír. De néha azt álmodom, hogy trágyalábaival kilép tükrömből, nincsen arca, de ponto-

san látom a kezét, a karmokat és patákat, látom, amint letépi combomról a selymet és úgy vetődik rám, mint földgöngy a koporsóra, és talán ez az erőszak a kulcs, amely megnyitja szívemet. Menjen, Valmont. A szűz holnap este az operában.

Valmont el

Madame Tourvel. Szívem lába előtt hever. Ne ijedjen meg, lelkem szerelme. El tudná képzelni, hogy e hetek óta tartó jámbor kapcsolat után akár egyetlen tisztátalan gondolat is lappangjon e kebelben. Bevallom, másfajta voltam, mielőtt szemének villáma lesújtott volna rám. Valmont, a szívtipró. A LEGBÜSZKÉBB NŐK SZÍVÉT IS ÖSSZETÖRÖM. Nem ismertem önt, madame. Szégyellem magam, ha erre gondolok. Micsoda szennyben gázoltam. Micsoda színlelő-művészet. Micsoda elvetemültség. Skarlátszerű bűnök. Egy szép nő látványa, ugyan, miket beszéltek, egy piaci kofának a feneké is elegendő volt, hogy vadállattá változzam. Feneketlen romlás voltam, madame. Szeretne bepillantani, akarom mondani, bocsásson meg, éretnének csúcsháról alápillantani a mélybe. Látom, elpirul. Honnan e pír az arcán. Jól áll önnek. De honnan venné fantáziája a színeket, amelyekkel lefesthetné önnek vétkeimet. Talán a házasság szentségéből, amely, úgy hittem, felvértette önt a csábítás földi hatalma ellen. Kísértésbe hoz, hogy bűneimet részletesen kitergezzem ön előtt, kérem, tekintse meg katalógusukat, hadd nézzem meg egy kicsit arcán a szégyenpírt, jól áll önnek. Legalább látom, vér folyik ereiben. Vér. Ádáz sors, hogy nem én vagyok az első. Ne juttassa eszembe. És ha minden erét felnyitná számomra, összes vére sem nyomna annyit a latban, mint a házasság, amelyet egy másik elorzott előlem, örökre. A visszahozhatatlan pillanat. A szempillantás halálos egyszerűsége. És így tovább. Ne juttassa eszembe. Ne féljen semmitől. Tiszteletben tartom a szent köteléket, amely férjéhez fűzi, s ha ő nem találná meg az utat az ön ágyába, én lennék az első, aki megmutatná neki és besegítené. Mióta az ön erénye rábírt, hogy gyűlöljem a kéjencet, aki voltam, és mióta tudom, hogy az ön ölet pecsét zárja le, férje gyönyöre az én örömöm. Alig merem megcsókolni a kezét. És érzem, nem földi szenvedély űz. Ne vegye el a kezét, madame. Egy korty víz a sivatagban. Még Isten szeretetének is testre van szüksége. Miért teremtette volna egyébként embernek a fiát, és miért tette meg szeretőjének a keresztet. A HÚSNAK MEGVAN A MAGA SZELLEME. Legyen ön az én keresztm. Házassága szentsége elválasztja önt tőlem. De van talán egy vagy két rejtett bejárat, amely nem esik tilalom alá, és amelyről teste megfélekedett, vagy amelyeket az elnök úr szeretete visszautasított. Csak nem hiszi, hogy ennyi szépség egyedüli célja a szaporodás, és hogy egyetlen középpontja van. Micsoda inakáromlás, e száját a ki- és belélegzésre, a táplálkozás egyhangúságára tartogatni, e pompás hátsó-rész arany középpontját pedig a székletürítés szomorú foglalatosságára. S e nyelv arra lenne csak képes, hogy szóttagokat és halott anyagot mozgasson. Micsoda pazarlás. És fukarság is. Kettős bűn. Igen, Isten ellen vétkezik, madame, ha hagyja, hogy az idő vasfoga és a temető gyengéd faunája végezzen adottságaival. Nem halálos bűn-e nem megtenni azt, amire gondolnunk adatik. Termékeny agyunk torzszülőit megfojtani, az első bátoratlan sikoly előtt. Testünket, ezt a hangszert nem azért kaptuk-e, hogy játsszunk rajta, amíg a hallgatás el nem pattintja húrjait. A gondolat, ha nem válik fellé, megmérgezi e lelket. A válogatás és visszautasítás halálos bűn-evel együttél. Meghalni, részben kihasználatlanul. Ahányszor csak merényletet követek el az ön sajnó mulandó teste ellen, madame, szívem vágya az, hogy halhatatlan lelkét mentsem meg. Könnyebb egy teljesen elhasznált testet elhagyni. Az ég fukarkodik az anyaggal, a pokol pedig minden számon tart, megbünteti a tétlenséget és mulasztást, örökké kínozni fogja az elhanyagolt testrészeket. Az ártatlanságból lehet a pokol legmélyére zuhanni.

VALMONT (belép)Tűnődni fogok ezen, kedves Valmont-om. Megható látvány, hogy ennyire gondját viseli lelkem üdvének. Nem fogom elmulasztani, hogy közöljem férjemmel, a menny kinevezte önt valamennyi nyílásom intézőjévé. Nem feledkezve meg az önzetlen forrásról sem, ahonnan e kinyilatkoztatás fakad. Látom, velem együtt előre örül a hitvesi ágyban zajló felfedező utatnak. Ön egy szent, Valmont. Vagy csalódtam volna önben. Becsapott volna. Játsszik velem. Mit rejt ez a grimasz. Maszk vagy álarc. Szörnyű gyanú lappang szívemben, lehetséges, hogy az istenfélelem köntösébe nagyon is evilági szenvedély burkolódik. Rettegjen egy sértett hitves haragjától, Valmont.

MERTEUIL Rettegni. Csakis megrendült erényem újjászületése miatt

rettegtek haragjától. Rettegni. Mit ér a bűnös megtérése a vágy naponkénti tördőfése, a megbánás tövise, a fenyítés jótéteménye nélkül. Rettegni. Vágyom haragjára, madame. Minta sivatag az esőre, mint a vak a villámra, amely szemének éjét kettéhasítja. Ne tagadja meg büntető kezét fékezhetetlen húson. Minden ütése simogatás lesz, minden karmolása a menny ajándéka, minden harapása emlékmű.

VALMONT Nem vagyok olyan liba, amilyennek hisz, Valmont. Nem teszem meg önnek azt a szívességet, hogy elfajzott kéjének eszköze legyek. Könnyek, mylord.

MERTEUIL Hogyhogy nem, királynő. Éles szava megöl. Vegye véremet, ha ez enyhíti haragját. De ne úzzön csúfot legszebb érzéseimből. E frivolitás nem az ön szép lelkéből fakad. Nem lenne szabad egy olyan szörnyeteg utánozni, mint Merteuil. Dicséretére legyen mondva, ön rossz utánzat. Bocssáson meg, hogy benedvesítem kezét, csakis ön tudja feltartóztatni könnyeim árját. Engedjen az ölébe - ő, hát még most sem bízik bennem. Hadd oszlassam el kételyét. Tegye próbára állhatatosságomat. Meztelenítse le például ezeket a melleket, ruhája páncélja amúgy sem képes elrejteni szépségüket. Csapjon belém a villám, ha csak a szememet is rájuk emelem. Nem szólva a kezemről, száradjon le, ha

VALMONT Rogyjon össze, Valmont. Rogyjon össze, lesújtott önre a villám. És vegye el a kezét, rothadt szaga van.

MERTEUIL Ön kegyetlen.

VALMONT Én?

MERTEUIL Egyébként be kell vallanom önnek valamit. Ha továbbra is védi hitvesi ágát, akkor véres bűn fogja önt beszenyezni.

VALMONT Akkor ön egy jó ügyért fog meghalni, és Isten színe előtt újra látjuk egymást.

MERTEUIL Nem ismerem ki magam a menny geográfiájában. Semmiképpen sem szeretném önt elkerülni az elíziumi mezőkön, amelyek, ha szabad az egyháznak hitelt adni, rendkívül zsúfoltak. De nem magamról beszélek: egy szűz véréről van szó. A szörnyeteg unokahúgáról, a kis Volange lányról. Üldöz. Legyen az templom, szalon vagy színház, alighogy távolról megpillant, szűzies fenekét rögvest esendő testem felé ringatja. A gonosz edénye, és kivált veszélyes, mert tökéletesen ártatlan, a pokol rózsákkal díszített eszköze, fenyegetés a semmiből. Ah, a bennem lévő semmi. Terebélyesedik és elnyel. Naponta megköveteli a maga áldozatát. Egyszer majd összecsap fölöttem a kísértés. Én leszek az ördög, aki kárhozatba taszítja a gyermeket, ha nem nyújtja kezét, és még mást is, védőangyalom-ként, aki a szeretet szárnyain átrepít a szakadék fölött. Tegye meg, hozza meg ezt az áldozatot gyámoltalan húgának, ha már az engem elemésztő lángtól rettegve hidegen őrzi a szívét tőlem. Végül is kevesebbet kockáztat, mint egy szűz. Kell talán magyaráznom, miként vélekedik erről az ég. A pokol háromszorosan hálás lesz önnek, ha ragaszkodik osztatlan ágyához. Hidegsége, madame, három lelket taszít az örök tűzbe, és a lélek elleni bűnhöz képest a gyilkosság is eltörpül.

VALMONT Jól értem önt, vicimte. Képtelen megzabolázni bujaságát, vagy a, hogyan is mondta, önben terebélyesedő semmit, amelynek nap mint nap áldozatot kell hoznia, vajon filozofikus vákuumja nagyon is evilági nemi szervének lenni napi szükséglete, és mert egy szűz nem tanulta meg a tartózkodást, ugyan miféle kolostori bűnbarlangban nőhetett fel, nekem kellene házasságom boldogságát

MERTEUIL Ez nem lehet ön. Ez a hideg szív nem az öné. Amúgy is pusztulásra ítélt testének odaadásával vagy megtagadásával három halhatatlan lelket ment meg vagy juttat kárhozatba. Jusson eszébe jobbik énje. A kéj sokszoros lesz: a cél szentesíti az eszközt, az áldozat tövise még tökéletesebbé teszi házassága boldogságát.

VALMONT Tudja jól, hogy inkább megölöm magam, semmint hogy

MERTEUIL És lemond az üdvösségről. Az örökre gondolk.

VALMONT Elég, Valmont.

MERTEUIL Igen, elég. Bocssássa meg a szörnyű próbát, amelynek alá kellett vetnem, hogy lássam, amit úgyis tudok: madame, ön egy angyal, és az ár, amit fizetek, nem túl magas.

VALMONT Miféle ár, barátom.

MERTEUIL Az imádatomra méltó tárgy hiányában életfogytiglani lemondás a kéj gyönyöréről, amely előző életemet kitöltötte, ó, milyen messze is van az ár. Hadd boruljak lábaihoz.

VALMONT Az ördögnek sok álöltözete van. Új álarc, Valmont?

MERTEUIL Íme, a bizonyosság, hogy igazat szólok. Hogyan lehetnék veszélyes önre nézve, ugyan mivel hatolhatnék be erénye kriptájába. Az ördögnek semmi köze többé hozzám, az evilági kéjnek nincsen fegyvere. SIVÁRAN ÉS ÜRESEN NYUGSZIK A TENGER. Ha nem

akar hinni a szemének, győződjön meg róla gyengéd kezével. Tegye kezét a combjaim közötti üres helyre, madame. Ne féljen semmitől, merő lélek vagyok. A kezét, madame.

VALMONT Ön egy szent, Valmont. Megengedem, hogy megcsókolja a lábamat.

MERTEUIL Boldoggá tesz, maciame. És visszataszít a szakadékba. Ma este az operában ismét ki leszek szolgáltatva e bizonyos szűz csábításainak, aki az ördög fogadott fel ellenem. Kerülnöm kellene. Az erény megromlik, ha nem a kísértés tövisei közepette tüsténkedik. Nem fog megvetni, ha kitérek a veszély elől. A FÉRFINAK AZ ELLENSÉGES ÉLETBEN A HELYE. Minden mesterségnek gyakorlat-ra van szüksége. Ne küldjön fegyvertelenül a csatába. Három lélek kerül a tűzbe, ha épphogy féken tartott húsom a friss zöld láttán ismét kirügyezik. A zsákmány leigazza a vadászt, az operának edesek a borzalmi. Hadd mérjem csekély erőmet, királynő, az ön meztelen szépségéhez, amelyet a házasság sóvénye oltalmaz, hadd függesszem tekintetem az ön szent képére, ha esendő húsomba zártan ki kell lépnem a sötét arénába, a lányok melleinek dárdahegye elé.

VALMONT Kíváncsi vagyok, ellent tud-e állni ezeknek a melleknek. Vicomte. Látom, amint meginog. Tévedtünk volna az ön szentségének mértékében. Kiáll a-e a nehezebbik próbát. Íme. Asszony vagyok, Valmont. Rá tud tekinteni egy asszonyra és közben megfelekedzni férfiú mivoltáról.

MERTEUIL Igen, lady. Láthatja, ajánlatától egy izmom se rezdül, egy idegem se rándul. Könnyű szívvel utasítom vissza, örüljön velem együtt. Könnyek. Megvan rá az oka, hogy sírjon, királynő. Tudom, az öröm könnyei. Jo⁹gal büszke, hogy így visszautasítják. Látom, megértett. Fedje be magát, kedvesem. Végigsimíthatja egy szemérmetlen szellő, hűvösen, mint egy férj keze.

Szünet

VALMONT Azt hiszem, marquise, hozzá tudnék szokni, hogy nő legyek.

MERTEUIL Bárcsak én is képes lennék rá.

Szünet

VALMONT Mi van. Játsszunk tovább.

MERTEUIL Játsszunk? Hogyhogy tovább?

VALMONT Tisztelet-e méltó szűz, szép gyermek, bájos unokahúg. Ó, ártatlanságát látva megfedekezem nememről és nénikéjévé változom át, aki oly melegen ajánlotta figyelmembe önt. Nem egy épületes gondolat. Halálra fogom unni magam az ő szomorú alakjában. Lelkének minden foltját ismerem. A többitől hallgatok. De a lábam közötti végzet, imádkozzon velem, nehogy erényem ellen fellázadva ön ellen támacion, és csukja be szemének szakadékát, még mielőtt elnyelne bennünket, igen, ez a végzet majdnem rábír arra, hogy óhajtsam a cseréj. Igen, szerettem volna felcserélni a nemem, ezt, igen, itt, a veszély árnyékában, szerettem volna teljesen feloldódni az ön szépségében. Veszteség, amelyhez csak az fogható, ha a kéj mámorában elpusztítunk egy festményt, amely a kéjre oly ellenállhatatlanul csábított. Csakis a kéj oldja fel a szerelem kötelékeit és teszi lehetővé, hogy a bőr fátylán át meg lehessen pillantani a nyers húst, a sírok közönyös táplálékát. Így akarhatta Isten, nem igaz. Különböznék mi szükség lenne az arc fegyverére. Aki teremt, váglyik a pusztításra. És a lélek csak akkor távozik, ha szétronhad a hús. Jobb, ha azonnal megszabadul tőle. Ha legalább csúnya lenne. A bűnbeesés ellen nincs más biztosíték, mintha időben megszabadulunk a szépség járulékaitól. És nem elég csak a szépség, mindent vagy semmit, egy csontvázal semmi sem történhet, azon kívül, hogy távol a bűntől a szél játszadozik a csontokkal. Felejtjük el, ami elválaszt minket, még mielőtt egy vonaglás erejéig egybekötne bennünket, ugye, jól csinálom, marquise, mindnyájan a köldökzsinóron egyensúlyozunk, és engedje meg, hogy a világ gonoszsága ellen, amellyel a kolostor csendje önt nem ismertette meg, férfiúi védelmet, atyai kart nyújtsak. Higgye el, ismerem sötét nememet, és meghasad szívem a gondlattól, hogy egy jöttment tahó, egy bárgyú novicius, egy buja fajankó feltöri a pecsétet, amellyel a természet szűzies ölének titkát őrzi. Inkább én essem bűnbe, semmint hogy elszervedjek egy ilyen égbekiáltó jogtalanságot.

MERTEUIL Csikorog. Monsieur, mit keres ez az atyai kéz testem azon részein, melyeknek érintését a főnökasszony megtiltotta.

VALMONT Hogyhogy atya. Hadd legyek a papja, a papa legfőbb atya, ő nyitja meg a Paradicsomhoz vezető utat Isten gyermekei előtt. Ke-

zemben a kulcs, az útmutató, a mennyei eszköz, a lángpallos. Nem árt sietni: a leckét meg kell tanulni, még mielőtt az unokahúg átvátoznék nagynénivé. Térdre, bűnös nőszemély. Ismerem éjjeli álmait. Bánja meg bűneit, és büntetését kegyelemmé változtatom. Ne félse ártatlanságát. Isten házában sok lakosztály van. Elég megnyitni ezeket a bámulatra méltó ajkakat, máris fölröppen az Úr galambja, és kiárad a Szentlélek. Látja, remeg a készenléttől. Mi lenne az élet a mindennapos halál nélkül. Ön angyalnyelvekkel szól. A kolostor iskolája. A főnökasszony nyelve. Isten adományát ember ne köpje ki. Aki ad, annak adatik. Ami elzuhan, azt fel kell állítani. Krisztus nem jutott volna el a Golgotára az igaz ember nélkül, aki segített a keresztet cipelni. A kezét, madame. Ez a feltámadás. Ártatlanságot mondott. Amit ön ártatlanságnak nevez, az istenkáromlás. Ő csak EGY szüzet szeret, a világ beéri EGY megváltóval. Higgye el nekem, ezt a tanulékony testet azért kapta ajándékba, hogy egyedül menjen iskolába távol a világ szemétől. NEM JÓ EGYEDÜL LENNI. Ha tudni akarja, hol lakik Isten, bizzon combja vonaglásában, térde remegésében. Egy kis bőrdarab gátolna meg minket, hogy egy test legyünk. RÖVID A FÁJDALOM, ŐRÖK A GYÖNYÖR. Aki fényt hoz, annak nem szabad ítőznia a sötétségtől: a Paradicsomnak három bejárata van. Aki a harmadikat visszautasítja, a szentháromságos építőmestert bántja meg. A LEGKISEBB KUNYHÓBAN IS VAN HELY.

MERTEUIL Uram, ön nagyon figyelmes. Le vagyok kötelezve, hogy ilyen behatóan meg tudta mutatni, hol lakik az Isten. Minden lakosztályát megjegyzem, és gondom lesz rá, hogy a látogatók áradatától ne dőljön össze, és vendégei jól érezzék magukat odabent, amíg csak, utolsó leheletemig, fogadni tudom őket.

VALMONT Miért nem egy kicsivel tovább. Ne a lehetetlől függjön avendégszeretet, ne a halál legyen a válóok. Némelyik vendégnek különös igényei lehetnek, A SZERELEM ERŐS, MINT A HALÁL. És engedjen meg még valamit, kisasszony, akit immár asszonynak szólíthatok. Az asszonynak végül is csak egy szeretője lesz. Hallom a harci zajt, amellyel a világ órái az ön védtelen szépségére rárontanak. Ha arra gondolok, hogy ez a pompás test az évek ráncvetésének van kitéve, hogy látni fogom ezt a száját kiszáradni, ezeket a melleket elhervadni, ezt az ötletet összezugszorodni, akkor ez oly mélyen érint, hogy az orvos hivatásával is élnem kell, és át kell segítenem önt az örök életbe. Közös jövőnknek, a halálnak akarok bábája lenni. Szerető kezemet nyaka köré akarom kulcsolni. Lenne-e másként esélyem rá, hogy sikeresen imádkozzam fiatalságáért. Kiszabadítom vérét az erek fogságából, zsigereit a test szorításából, csontjait a hús fojtogatásából. Másként hogyan tapinthatnám és láthatnám azt, amit a múltékony burok pillantásomtól és érintésememtől megvon. A csillagok magányosságába akarom kibocsátani az önben lakozó angyalt.

MERTEUIL Az unokahúg megsemmisítése.

Szünet

Faljuk fel egymást, Valmont, hogy véget vessünk ennek az egésznek, még mielőtt ön teljesen izléstelené válnék.

VALMONT Sajnos közölnöm kell önnek, hogy már érkeztem, marquise.

Az elnökné elbukott.

MERTEUIL Az örök hitves.

VALMONT Madame de Tourvel.

MERTEUIL Ön egy kurva, Valmont.

VALMONT Várom büntetésem, királynő.

MERTEUIL A kurva iránt érzett szerelmem nem érdemelt fenytést.

VALMONT Szar vagyok. Meg akarom enni az ürülékét.

MERTEUIL Szar a szarhoz. Köpjön le, akarom.

VALMONT Vízeldjen le, akarom.

MERTEUIL Az ürülékét.

VALMONT Imádkozzunk, mylady, hogy a pokol ne válasszon szét bennünket.

MERTEUIL És most, Valmont, engedjük az elnöknét belehalni hiábavaló félrelépésébe. A hölgyáldozat.

VALMONT A lábaimhoz feküdtem, Valmont, hogy többé ne botoljon meg. A csatorna parfümével kereszteltem meg. E szűz megmentéséért házasságom mennyéből az ön vágyainak szakadékába vetettem alá magam. Megmondtam, hogy ha ezúttal sem áll ellent a lényéből kiáradó gonosznak, átadom magam a halálnak. Figyelmeztettem, Valmont. Most már csupán annyit tehetek önért, hogy utolsó imámba foglalom. Ön a gyilkosom, Valmont.

MERTEUIL Tényleg az lennék. Túl nagy megtiszteltetés, madame. Nem én írtam elő a parancsolatokat, amelyeknek engedelmessé válni akarja végezni magát. E gyöngéd lelkiismeret-furdaláson túl, amelyet most élvez, valóban nem nyert más élvezetet jámbor házasságtöréséből. Ha az ágyban folytatott játékaik alapján meg szabad ítélnem, ön nem túl hideg a pokol számára. Negyven éven alul semmilyen hús nem hazudik ilyen jól. És amit a csöcselék öngyilkosságának tart, az a maszturbáció koronája. Engedje meg, hogy lomyonomon át jobban végignézhessen a színjátékot. Az utolsót, királynő, félelemmel és részvétellel. Tükroket állítottam fel, hogy többes számban tudjon meghalni. És adja meg nekem azt az örömet, hogy méltatlan kezemből veszi át utolsó pohár borát.

VALMONT Remélem, Valmont, hogyha már túl későn pillantottam be lelkének mocsarába és nem számíthatok erkölcsi hatásra, azért még el tudom szórakoztatni e végső színjátékkal. HOW TO GET RID OF THIS MOST WICKED BODY. Úgy vágom fel ereimet, mint egy olvasatlan könyvet. Megtanul belőlük olvasni, Valmont, énutánam. Ollóval teszem, mert asszony vagyok. Minden foglalkozásnak megvan a maga humora. Új arcot festhet magának a véremből. Húsomon át keresek utat a szívemhez. Amelyet ön nem talál meg, Valmont, mert férfi, keble üres, és csak a semmi terebélyesedik önben. Teste a halálának a teste, Valmont. Egy asszonynak sok teste van. Önöknek magukat kell megcsapolniuk, ha saját vérüket látni akarják. Vagy egymást. Irigyelik a mellünkben folyó tejet, és emiatt hentések lesznek. Ha legalább szülni tudnának. Sajnálom, Valmont, hogy a természetnek egy nehezen érthető döntése miatt meg van fosztva ettől a tapasztalattól, és hogy az ön számára tiltott ez a kert. Énje legjobb részét adná érte oda, ha tudná, mit mulaszt el, és milyen az, ha a természet önmagával társalog. Szerettem önt, Valmont. De mielőtt megölnöm magam, tűt döfök a szemérembe, hogy biztos legyek, semmi nem nő benne, amit ön ültetett el. Ön szörnyeteg, és én is az leszek. Zölden, mérgektől felpuffadva jelenek meg az álmaiban. Táncolni fogok önnek a kötélen himbálózva. Arcom kék maszk lesz. A nyelv kilóg. Fejem a gáztűzhelyben, s tudom, hogy ott áll majd a hátam mögött, és csak az jár a fejében, miként hatolhatna belém, én, én pedig akarni fogom, miközben a gáz szétrepeszti a tüdőmet. Jó dolog asszonynak lenni és nem győztesnek. Valmont. Ha becsukom a szememet, látom önt elrohadni. Nem az önben terebélyesedő kloaka miatt irigyelem. Valmont. Akar többet tudni. Haldokló társalgási szótár vagyok, minden szó egy vérrög. Felesleges közölnie, marquise, hogy a bor mérgezett volt. Mint magamat, önt is szerettem volna látni meghalni. Különben még mindig tetszem magamnak. Még a férgekkel is fogok maszturbálni. Remélem, nem untatta játékom. Ez tényleg megbocsáthatatlan lenne.

MERTEUIL Egy kurva halála. Most magunkra maradtunk. A rák. Az egyetlen szerelmem.

Heiner Miller MACBETH

(Shakespeare után)

Fordította: Eörsi István

SZEREPLŐK:

MACBETH
DUNCAN
MALCOLM
DONALBAIN
BANQUO
FLEANCE
MACDUFF
LENNOX
ROSS
ANGUS
EGY LORD
SEYTON
ORVOS
KAPUŐR
LADY MACBETH
LADY
MACDUFF
UNDOVARHÖLGY
HÁROM BOSZORKÁNY

Urak, hölgyek, gyilkosok, szolgák, katonák, parasztok stb.

1.

Duncan. Malcolm. Katonák

DUNCAN Mi jön ott vérben. Az efféle rongy A
lázasdásról hoz hírt.
MALCOLM Ez az ember
Metszett ki az ellenségéből. Barátom,
KATONA Mondd el királyodnak, hogy áll a harc.
Inog.
Macdonwald, a kutya Skócia mocskát
Összegyűjtötte, mint döglegyeket A
hulla, s kurvája volt a szerencse, Míg
Macbeth vértől gőzölgő vasát Meg nem
kóstitta. Macbeth ugyanis A
szerencsének fittyet hányva át-Gázolt a
hullákon s böllérvásával Felhasította,
kézfogás helyett,
A lázadót, köldöktől állig, így ni,
(*Mutatja és közben elesik*)
És lobogónkra tűzte a fejét.
DUNCAN Jó Macbeth.
KATONA Így kezdődött. De alig
Úzte el vérrel-vassal az igazság A
skót parasztokat, váratlanul
Fényes fegyverrel, pihent hadinéppel
DUNCAN Ránk rontott újból a norvég király.
Megrémült tőle két hős hadvezérünk,
KATONA Macbeth és Banquo.
Mint sas a verébtől.
Nem túlzok: úgy rontottak neki, mint
Két ágyú kétszeres munícióval,
És mintha meg akarnák mosni négy Kezüket a sebek
likaiban,
S a csontokkal Golgotát játszanának Vagy mittudomén.
Segítségért kiált Sok sebem.

DUNCAN Tisztességre vallanak,
Mint szavaid. Orvost ide. Ki jön.
MALCOLM Ross thánja.
LENNOX Sok újdonságot ígér
A szeme.

Ross

ROSS Isten óvja a királyt.
DUNCAN Honnan jössz, thán.
ROSS Csatából, nagy király.
Egünkön norvég zászlók, hidegen
Legyezték népünket. Maga a norvég
Ijesztő túlerőben, nekikezd
A véres táncnak, és őt támogatja
Cawdor, a hitvány áruló. De Macbeth
Párviadalban nyakát a mi skót
Földünkhöz hajította. Röviden:
Mi győztünk.
DUNCAN Micsoda szerencse.
ROSS Így hát
Békéért nyüszít a norvég király most.
És halottainak a vérmezőn
Nem áshatják meg a végső gödröket, míg
Tízezer tallért nem penget elénk.
DUNCAN Cawdor thánja ne zabálja tovább
A szívünket Meghal. Közöld vele.
S az ő címével köszöntsd Macbethet.
ROSS Megyek, hogy akaratod végrehajtsam.
DUNCAN Hős kapja. mit az eb elveszt a harcban.

2.

1. BOSZORKÁNY Éj és nap közt hogy döng a dob szava.
2. BOSZORKÁNY Elvesztve ÉS megnyerve a csata.
3. BOSZORKÁNY Nővérem, ruhádon mi ez a vér.
1. BOSZORKÁNY Vacsoraasztalom a csatátér.
2. BOSZORKÁNY Kezedben, húgom, mi az az izé.
3. BOSZORKÁNY Hüvelykujj. Egy hajótörött kormányosé.
1. BOSZORKÁNY Miféle babát hozol húgom nekünk.
2. BOSZORKÁNY A király ez drágám.
3. BOSZORKÁNY Jöjj, öreg, melengetünk.

Elégetnek egy bábút: Duncan királyt. Macbeth és Banco

MACBETH Nem volt még egy ilyen szép rút napom.
BANQUO Milyen messze még Forres. Kik ezek
Az aszott figurák, zilált ruhában,
Nincs több ilyen a földön, de ezek ltt
vannak. Éltek. Ilyeneket, mint ti
Faggathat-e ember. Hó, értenek
Engem, ótvaros pofájukra nyomják
Foszló ujjukat. Nők. De szakállasak.
Kinek a mása ég itt. A királyé. A
Felség képmásával mit csináltok.
MACBETH Kik vagytok.. Ha tudtok, beszéljete.
1. BOSZORKÁNY Üdv, Macbeth, Glamis thánja.
2. BOSZORKÁNY S Cawdoré is.
3. BOSZORKÁNY Üdv, Macbeth, Skócia királya.
BANQUO Miért
Borzaszt el, ami oly pompásan hangzik.
Azok vagytok, aminek látszatok Vagy
rémképek. Nemes barátomat Új fénnel
vonjátok be és olyan Magas ranggal és
királyi reménnyel Biztatjátok, hogy
kizuhant magából. Nekem mit mondtok.
Ha az idő vetését
Látva tudjátok, mely mag kel ki, s melyik nem,
Szóljatok hozzám is, kit kegyetek És dühötök
nem vonz és nem ijeszt.
1. BOSZORKÁNY Üdv, Banquo, több mint Macbeth s kevesebb.
2. BOSZORKÁNY Kevésbé boldog, ámde boldogabb.
3. BOSZORKÁNY Királyok atyja, király nem leszel.

BOSZORKÁNYOK EGYÜTT MACBETH	Üdv, Macbeth és Banquo. Banquo és Macbeth. Fúkar szónokok. Többet mondatok. Glamis thánja vagyok apám után, De hogyhogy Cawdoré. Hisz Cawdor thánja él És virul. Még kevésbé hihető, Hogy király leszek. Honnan származik Furcsa tudástok, s e széljárta pusztán Jósüdvözlettel miért tartotok fel. Beszéljétek, parancsolom!	BANQUO MACBETH BANQUO MACBETH BANQUO	Döngeti, mint soha még. A valódi Iszonynál szörnyebb a képzeleté. Tervem, amelyben testet még nem öltött A gyilkosság, úgy megrázza magányos Emberségem, hogy megtorpan, és nincs más, Csak ami nincs. Nézzétek, nincs magánál. Ha trónra szánsz, szerencse, told alám, S ments meg a tettől. Új rang s új ruha Nem áll jól, míg hozzánk nem igazítja A megszokás. Akármí jön, a percek A legszörnyűbb napon is átvezetnek. Már várja Cawdor thánját a király.
<i>A boszorkányok eltűnnek</i>			3.
BANQUO MACBETH BANQUO	Bugyog a föld, akár a víz. Ezek Is bugyborékok voltak. Hova tűntek. Mint lélegzet a szélbe. Kár. Valóban Léteztek e micsodák. Vagy bolond Gyökeret ettünk, amely rabul ejti Eszünket.		<i>Duncan, hullákon ülve. Malcolm</i>
MACBETH BANQUO MACBETH	Őn királyok apja lesz. Őn meg király. És Cawdor thánja. Nem Ezt mondták.	DUNCAN Lennox	Lenyakzták Cawdort. Hol van, akit Meg bízunk halálával. A fejét.
BANQUO	Szó és hanglejtés szerint Pontosan ezt és így mondták. Ki jön.	LENNOX	Tessék, király. Én, aki halni láttam, Tanúsíthatom, hogy megvallotta önként Árulását, és szorgos térden kúszva Kért kegyelmet. Semmi sem állt olyan jól Neki, míg élt, mint pusztulása. Úgy Halt meg, mint aki edzett a halálra, S eldobta legdrágább tulajdonát, Mint ócska rongyot.
Ross és Angus			
ROSS Macbeth.	Királyod boldogan fogadta Győzelme hírért, s mérlegelve részed, Nem tudja, mi a tiéd s az övé. Tisztázva ezt még aznap hallja, hogy Félelem nélkül öldökölsz a norvég Hadsorok között: halálképeket lát. Sűrűn, mint jégeső zuhog be rá A sok követ, s őfelsége elé Köpi versengve dicséretedet. Hogy megvédted őt.	DUNCAN	Nincs fortély, amely Agyak titkát kiolvashá az arcból. <i>(Megpofozza a fejét)</i> S én éppen erre az emberre bízam Az álmodat.
ANGUS	Ezért a király Megbízott, hogy színe elé kísérijünk, És tolmácsoljuk a köszönetét, Ne a jutalmát.		<i>Macbeth, Banquo</i>
ROSS	S mint nagyobb tisztességhez foglalót, Engedd, hogy Cawdor thánjaként köszöntsünk. Sok szerencsét.		<i>(Elejti a fejét)</i> Hadaim vezére, Macbeth. Hálátlanságom büne nehezül rám Épp most. Elémbe vágtaal, annyira, Hogy sebes szárnyakon sem ér utol Jutalmad. Volna kisebb érdemed: Kiegyenlíteném. Minden javam Kevés ahhoz, hogy hálámat lerőjam.
BANQUO MACBETH	Nem hazudik az ördög. De Cawdor thánja él. Kölcsöndicsőség Fényébe bújtatsz.	MACBETH	Tartozásom, az alázat s a hűség Jutalom is, Felséged dolga, hogy Behajtsa kötelességünk adóját, Mely trónjának s államunknak kijár.
ANGUS	Ki Cawdor thánja volt, Bárd alatt él. Hogy összefogott-e A norvégokkal, s hogy a sőpredéket Titokban támogatta-e vagy mindkét Módon romlásba döntötte hazáját, Azt nem tudom, s azt sem tudom, ki tudja, De bevallotta, s rábizonyították, Hogy áruló.	DUNCAN	Elültettek és most az a munkám, Hogy növekedj. Nemes Banquo, neked Nem kisebb érdemmeddel jó helyed van A szívemben.
MACBETH	Glamis. És Cawdor thánja. A Legfőbb hátra van még. Köszönöm. <i>(Banquónak)</i> Reméli-e most már, hogy sarjai Egymásután királlyá vedlenek. Kik Cawdor thánjává tettek, nekik Többet ígértek.	BANQUO	Magasztos lakhely az. Akármít ér is, amit elvetek, Felségedé a termés.
BANQUO	Duncan trónusára Feni a fogát, sir. <i>(Rossnak és Angusnak)</i> Egy szóra, urak.		<i>Duncan felváltva ölelgeti Macbethet és Banquót. Katonák vontatnak be kötéllel fogoly parasztokat</i>
MACBETH	A két igazság a hatalmi játék Szép prólógusa. Köszönöm. Ez a hang A természetén túlról nem lehet rossz, Se jó. Ha rossz, mi ez a foglaló: én Vagyok Cawdor thánja. S hajó, miért Borzaszt a nagyobb vágykép: felmered Hajam, s higgadt szívem bordáimat	KATONA MALCOLM KATONA MALCOLM	Ennyi maradt meg. Lógjanak a fán. Húzzuk végig őket Fél Skócián? Itt fű se nő már, annyi A győzelem. A mocsárba velük. Az közel van. Doboljatok, ha bögnek, Míg itt a király.

A katonák elvonszadják a parasztokat. A fuldoklók üvöltenek, míg tart a jelenet. Dobszó

DUNCAN Túlsordul örömem,
Barátaim, s könnyekbe öltözök.
Fiaim, thánok, főtámaszaink,
Tudjátok meg, hogy államunkat első-
Szülöttünk, Malcolm öröklé, ki máától
Cumberland hercege. De nemcsak őrá
Süt a dicsőség, csillagként ragyogjon
Minden érdemre a kitüntetés.
Irány Invemess - Cawdor thánja ott Még
szorosabban fűz minket magához.
MACBETH Küldöncöd leszek, viszem az örömhírt
Feleségemnek, hogy meglátogatsz. (Ei)
DUNCAN Jó Banquo, ilyen nemes lélek ő.
Ünnep nekem, ha őt dicsérhetem.
Kövessük őt, ki ágyat vet nekünk ma.

4.

Katonák parasztokat taszigálnak a mocsárba. Macbeth

MACBETH Cumberland hercege. Magas e gát.
Elbuktat engem, ha nem ugram át.
Oltsd ki tüzedet csillagok szeme,
Hogy ne lásd, vágyam milyen fekete.
Szem, ne gondolj a kézre. Így legyen
Tetté, mit nem akar látni a szem. (Ei)

5.

Lady Macbeth, levelet olvas

LADY MACBETH „A győzelem napján találkoztam velük, és
megdönthetetlen bizonyítékom van arra, hogy többet tudnak, mint
mi, halandók. Amikor sóváran tovább faggattam volna őket, léggé
váltak és tovatűntek. Még kábán álltam, amikor befutottak a király
követei, és Cawdor thánjaként üdvözöltek: nővéreim, a boszorká-
nyok korábban ezt a címet adták nekem, majd a távolabbi jövőre
utalva ezt mondták: „Üdv, király!” Tudatni ezt veled helyesnek vélem,
dicsőségem társa. Zárd a szívedbe, isten óvjon.”

Glamis vagy, és Cawdor. S mindaz lehetsz,
Aminek szántak. Csak lelked az ember-
Szeretet tejétől ne csordulna túl,
Hogy a legrövidebb úton járj. Koronádért
Fehér kézzel nyúlnál - nem játszanál,
Csak nyernél hamisan: ha akarod, mi
Érted kiált, nagy Glamis: tedd, ami kell,
S mi jobban rémít, mint ahogy kívánod,
Hogy meglegyen. Miféle hírt hozol.

Szolga

SZOLGA A király itt éjszakázik.
LADY MACBETH Téboylult vagy.
Nincs vele urad, aki megüzenné,
Hogy felkészülhessünk, ha csakugyan jön.
SZOLGA Elnézést, de igaz. Jön már a thán. Egy
katonánk előre lovagolt,
És alig maradt benne annyi szusz,
Hogy kinyögyje a hírt. (Ei)
LADY MACBETH Maga a holló
Is bereked, mely falaim közé
Halni károgyja Duncant.

Macbeth

MACBETH Nagy Glamis. Cawdor.
Mindkettőnél nagyobb a holnap által.
Leveled e fásult jelen fölé
Emelt, s e percnek jövőize van.
Duncan ma éjjel idejön.

LADY MACBETH Mikor
Megy el.
MACBETH Már holnap. Ez a terve.
LADY MACBETH Nap meg ne lássa ezt a holnapot.
Csukd be az arcod, Cawdor ez olyan könyv,
Melyben furcsa dolgok olvashatók.
Csalj, mint korunk, hogy megcsald ezt a kort,
Virágnak tűnj, s légy a kígyó alatta. Ellátjuk
azt, ki jön. Ez éjszakán Nagy ügyünket bízd
gondjaimra, thán.
MACBETH t/lég beszélünk erről.

Üvöltés kintről

LADY MACBETH Mi ez a lárma?
MACBETH Egy paraszt nem fizette meg a földbért.
LADY MACBETH Hadd lássam vérben, hadd eddzem szemem
A képhez, melyet még ma fest az éj.
MACBETH idehozatom, hogyha úgy kívánod. (Ei) LADY
MACBETH Macbeth. Skócia királya.
Két szolgál a megnyúzott paraszttal. Macbeth

MACBETH tt a parasztod.

Lady Macbeth eltakarja arcát a kezével. Macbeth nevet

6.

Paraszt kalodában. Duncan és Banquo

DUNCAN A vár fekvése szép. A levegő
Hízelegg érzékeinknek.
BANQUO A fecske,
E nyári vendég, ki templomokon
Szeret fiatal, fészket rakva jelenti,
Hogy boldog itt az ég lehelete.
Nincs rés a falon, hová nem rakott
Függőágyat, bölcsőt, költésre is jót.
Megttyeltem: ott jó a levegő, hol
Szapora a madár.

Lady Macbeth

DUNCAN Szép háziasszonyunk.
Teher lehet a szeretet, ha ránk tör, De
bírnak el. Kérje velem az Istent, Hálálja
meg önnek, hogy fárad értünk, Ön meg
nekünk köszönje ezt.

LADY MACBETH Ha kétszer
Dupláznánk meg és pontról pontra minden
Szolgálatunkat, az is semmi volna A
kegyhez képest, mit Felséged ont ránk.
Korábbi méltóságokért, melyekre Új
halmozódott, adósok vagyunk. -
DUNCAN Hol Cawdo' thánja. Meg akartuk előzni,
De jól lovagol. Előnyére szolgált
Szerelme és éles sarkantyúja.
Szép és nemes gazdasszonyunk, ma éjjel
Vendége leszünk.

LADY MACBETH Mindenünk s magunk is
Felségedé vagyunk, hűbéreként,
S mit Felségednek kedve szerint adunk,
Az mind Felségedé.

DUNCAN Nyújtsa kezét.
Vezessen házigazdánkhoz. Nagyon
Szeretjük őt, s kegyünk tovább ragyog rá.
Hölgyem, szabad?

7.

A szolgálak visznek levágott állatokat. Macbeth

MACBETH Hentese voltam. Épp kampóra illik Dögteteme. Trónusát én emeltem Hulláhegyekre, s tőlem oly szilárd. Véres munkámat hogyha visszavenném, Már rég az alapzat része lenne ő. S nincs tartozása több, ha megteszem. Ha megtörténne, mihelyt megteszem, Hát megtenném azonnal. Ha ölés Eláshatná, mit ölés költ ki, hogy Egyetlen dőfés kéne, semmi más, és Csak itt, az idő rozsdás munkapadján, A túlvilágon könnyen ugranánk át. Abból még fel nem támadt senki, hogy Megmondja, van-e. Nincs talán. De itt Van bíró ilyen ügyben, s a tanárra Visszaüthet a véres oktatás, A megtorlás bepréseli a mérget Zárt fogaink közé. Itt két jog őrzi: Töröm hegyét tompítja, hogy alatt-Valója s vendéglátója vagyok, Be kéne zárnom gyilkosa elől A kaput, és ehelyett én fogok kést. Mellesleg ez a Duncan oly hasonló A hóhoz, hogy a vérnek sem hiszünk, Mely körméhez tapad. S a hó kiált A hentes sötét gonoszsága ellen. S a részvét mint viharhasú, pucér Újszülött, vagy mint angyal láthatatlan Légszipán mindenkinek szemébe Kürtöli a szörnytetet, hogy a szél Könnyekbe fúl. S nem sarkantyúzza más A tervemet, csak izgága, sebes Becsvágyam.

Lady Macbeth

Mi baj. Mit akarsz megint.

LADY MACBETH Megvacsorázott. Holnap már az ő Ezüstjével eszünk. Miért jöttél ki. MACBETH Kérdez felőlem.

LADY MACBETH Hogyan, nem tudod.

MACBETH Ne akarjuk folytatni ezt a dolgot. Jól megfizetett s arany becsülést Vehettem mindenféle-fajta népnél Ezúttal aprópénzen, mint tudod, Szántott már húsomba mélyebb barázda. Látszani vágyik a friss ragyogás, Kár volna elherdálnunk.

LADY MACBETH A remény Csak sörgőz volt, mely felfűjt, vagy csak álom Mely nappal zölden, fakón mered arra, Mit önként, maga vállalt. Most tudom, hogy Ilyen szerelmed is. Félsz lenni azzá, Macbeth, amivé álmod koronáz. Viszket neki és vakarózni retteg. Hátha vér kerül a körme alá. Élj csak a trónra ácsingózva, sóvár Vágyadon mérve gyávaságot, A jóvolnára várva nemmeremmel.

MACBETH Hallgass. Mit férfi merhet, azt merem.

LADY MACBETH Akkor állat Tártá elém ezt a vállalkozást. Férfi voltál, míg merted, s te leszel

A férfi, aki még több mint te vagy. Nem kedvezett sem a hely, sem az óra akkor, Markodba akartad fogni mégis őket, Most kínálkoznak, ámde hol a markod, Óerte öldököltél, vérszapot Hoztál ágyamba. Most merd magadért. Szoptattam s tudom: édes szeretet köt A csöppséghez, ki megfej. De akárhogy Nevetne rám, kitépném mellemet Fogatlan ínye közül és agyát

Kiloccsantanám, hogyha megígérem, Ahogy te ezt. És hogyha elhibázzuk.

MACBETH

LADY MACBETH Hogyan. Izzítsd fel bátorságodat, S nem lesz hiba. Duncan gyorsan elalszik Az átlovagolt nap után, és akkor Két kamarását fűszeres borommal Úgy megbűvölöm, hogy szegény eszük, Vagy amit annak vélnek, csupa gőz lesz, És tokja gőzsisak. Úgy fekszenek majd Disznóálmomba fúlva, mint halottak, S mit ne tehetnének akkor a védtelen Duncannel, amit nem kenhetünk később Részeg szolgálóra - míg mi mosakszunk, Övék a bűn.

MACBETH Fiakat szülj nekem. Csak féfiak szakadjanak ki, asszony, Vad anyagodból. Ugyan ki ne hinné, Ha szobájában vérrel bemázoljuk A két alvót, s törökkel dolgozunk, Hogy ők tették.

LADY MACBETH Ki merne hinni mást, Ha gyászunkat sikeres tett után Széjjelüvöltjük.

8.

Banquo, Fleance

BANQUO Későre jár, fiam.

FLEANCE Lement a hold.

BANQUO Éjjélkor megy le.

FLEANCE Több lehet, apám.

BANQUO Vedd el a kardom. Takarékos az ég. Nem éget gyertyát. Vedd el ezt is. Ölmos Fáradság nyom. Nem akarok aludni. Kegyes hatalmak, óvjatok az ész Pincéből álmomban kikelő Sötét gondolatoktól. Add a kardom.

Macbeth, fáklyás szolgáló

Ki az?

MACBETH Egy jó barát.

BANQUO Még ébren, sir. A király lefeküdt, Szokatlanul vidáman. Gazdagon Megajándékozta a szolgálókat és A ladyt, legjobb háziasszonyát E gyémánttal köszönti, elégedetten.

MACBETH Nem vártuk őt, így hát a sok hiányt Csupán jószándékunk tömhetette be. Adakozóbbak lettünk volna másképp.

BANQUO Így is sokat adtok. Éjszaka, Macbeth, Láttam boszorkáinkat. Önnek egy s más Igazat mondtak.

MACBETH Eszembe se jutnak. De ha lecsíphetünk egy szabad órát Szolgálatunkból, s ön is szán időt rá, Beszélhetnének az ügyről.

BANQUO Szívesen.

MACBETH Védje hátam, ha itt az ideje. Becsületére válik majd.

BANQUO Ha nem Csökken becsületed, míg több után Nyúlok, számíthat rám igaz ügyekben.

MACBETH Addig is: jó éjt.

BANQUO Köszönöm, viszont.

Banquo és Fleance el

MACBETH Kérd meg úrnődet, rázza meg a csengőt, Ha italom kész. Te pedig feküdj le.

Sholga el

Tör az ott. Markolata kezemet
Keresi. Jöjj, királyváltogató
Acél, trónörökös bábája, te.
Tisztán látlak, mégsem kaphatlak el. Nem
létezel a kéznek, csak a szemnek,
Végzetes kép. Álomtör vagy csupán,
Tűlfűtött agyvelő torzszüleménye. Még
látlak, formádat ettől a törtől
Kölcsönözted, melyet itt markolok.
Elöttem jársz, kijelölt utamon,
Te vagy a szerszám, melyet keresek.
Szemem csak más érzékeim bohóca,
Vagy több a többinél. Látlak, te tör,
Pengéden vér, mely nem volt ott előbb.
Markolatodról korábbi gyilkosok
Izzadsága tapad kezemre. Mióta
Csapolod mint kurva kézről kézre adva
A királyi vért, mely piros, mint a többi.
Eleget néztelek. Nem létezel.
Véres munkám fordítja így szemem
Az úrbe. Fél világomon, amelyről
Testem lelóg a Semmibe, halált
Színlel az élő. Nyargalnak az álmok,
Már üggyködnek hűgaim, a boszorkák,
Olcsó a gyilkosság, s elnyeli léptét
A vérragacsos, poros föld. Menj utadra
Útmutatóm a trónig, s holnap esetleg A
hátam dísz. Egyetlen halálhoz
Nem kell több szó. Egy végcél van: a sintér. A
kőr bezárul: késekkel a késbe.

Csengő

Ez az a csengő, Duncan, mely a mennybe
Hív minket vagy a pokolba. Imádkozz.

Lady Macbeth

LADY MACBETH Munkának látott.

Az ajtók nyitva, eláztak a szolgák
Gúnyt horkantva tisztüknek. Bájitalukban
Mérgem, melytől a halál és az alvás
Hajbakap hullájukért.

HANG

Hé. Ki az.

LADY MACBETH Jaj. Felébredtek, semmi se lesz belőle. A
tett nem, csak a terve nyelhet el. A
tőreiket odakészítettem,
Meg kellett látnia. Ha nem hasonlít
Alvó apámhoz, én tettem volna meg.

Macbeth

Férjem te vagy.
Vége. Ereibe
Bár visszaönthetném a vért.

MACBETH

LADY MACBETH Minek.

MACBETH (kezét nézi)
Szomorú látvány.

LADY MACBETH Ez a korona.

MACBETH Mészároltam, ugyanezzel a kézzel, Mi
kardom elé került. Szolgálatában Kezem
fehérlött vérben ázva is. Kardja voltam.
A kardnak nincsen orra Kinyílt testek
búze számára. Bár Levághatnám a
kezemet.

LADY MACBETH Na, látod.

Napodat saját árnyad feketíti.
A saját kardod voltál, most először.
Dagaszd csizmáddal ezt a Skóciát.
S a fekete fehér lesz.

MACBETH

Mit tudod te.
Én tettem. Ott ki alszik.

LADY MACBETH Donalbain
Szolgáival.

MACBETH Egyikük nevetett
Álmában, másik gyilkost üvöltött,
És felköltötték egymást álmaikkal,
S magukat is. Ott álltam hallgatódzva.
De álomba ringatták magukat
Újból imával.

LADY MACBETH Az jó ima volt.

MACBETH Főle emeltem töröm, s egyikük
Uramsegítség kiáltott, a másik
Áment, mintha látnák henteskezem, Mit
menny vagy pokol ily biborra szánt. S
nem bírtam a rémült uramsegítségre
Rámondani az áment.

LADY MACBETH Csak ne töprengj
Annyit.

MACBETH Nem bírtam áment mondani.

LADY MACBETH Mondom helyetted. Ámen. Mondjam újra.

MACBETH Nekem kellett az irgalom, s az ámen
Belém szorult.

LADY MACBETH Mire kéne az ámen
Utólag.

MACBETH Mikor elvágtam a torkát,
S kezemre szökkent vére, felüvöltött
Egy hang: hé, ébredj. Macbeth megöli
Az alvást. Azt, mely bűnünkből kiment,
Az alvást, mely gondjaink csillapítja,
A napi ha ált, nyüzötnak gyógyfürdőjét,
Szív balzsamát és második fogását A
természetnek, főledelelünket.

LADY MACBETH Miket beszélsz.

MACBETH S a „hé, ébredj” a házat
Átjárta, Glamis megöli az alvást,
S ezért Cawdor s Macbeth se alhat többé.

LADY MACBETH Rendbe jön minden, miénk ez a nap.
És tartsd meg könnyed a hullamosáshoz,
Egy kis víz serkenti majd a füvet, Mely
pocakjából nő sírja fölé.
Nehéz saját urunknak lenni. A szokvány-
Gondolkedés ne törje meg erődöt. A nyers
bizonyítékot mosd le kezéről, Mért
hoztad ide a törököt. Ott bent
A helyük. Vidd vissza, s mázold be az alvó
Szolgákat vérevel.

MACBETH Iszonyodom
Gondolni arra, amit cselekedtem.
Nem merem újra látni.

LADY MACBETH Gyöngé ember.

A törököt. Az alvó s a halott
Csak üres kép. A gyermek szeme fél
Festett ö-dögtől. Ha van vére még,
Bearanyozom, hogy büntől ragyogjon, A
szolgák arcát. (E)

MACBETH Mi az. Ki kopog
Az éjszakámból vagy az éjszakádban.
Szív kutya kém a déli kapunál.
Ki vágyik a mészárszékre. Hóha, csönd.
A hullá kezdő a szakmában, és
Feledve új méltóságát, felállhat,
Hajjal lefele ing feje tarkójának
Három inán, amit nem vágtam el. Mi
történt, hogy rémít minden zörej, S
békaujjakkal elkapja nyakam,
Mi nem történt még. Miféle kezét
Plántáltak ide be, kikanalazza
A szememet. Szem vagy kéz. Mire kell
Nekem a szem, hogy lássa ezt a foltot.
Ha egybegyűlnek mind a tengerek,
Összes vizük se mossa le kezemről A
vért. Vörösre előbb festi be
Kezem azt, ami zöld, az óceánt.

Lady Macbeth

LADY MACBETH Egyszínű a kezünk. Fehér szívem A
szégyenem. A déli kapunál

Kopognak. Menjünk a hálósobánkba.
Lemossa rólunk egy kis víz a tettet.
S oly könnyű lesz. Hogy magadra hagyott
Az erőd. Már megint kopognak. Vedd fel
Hálóruhád, hogy ébren ne találjon
Alvók között a véletlen. Ne töprengj
Pipogyán. *(Ei)*

MACBETH A tettemről tudok. Bárcsak magamról
Ne tudnék. Álmából kopogd fel a
Királyi hullát. Hogyha megtehetnéd.

9.

Kapuőr

KAPUŐR Helyes a kopogás, uram. Dallama van, uram. *(Énekel)*
Levágta a karddal a mellbimbóját,
A látvány oly iszonyú volt -
Akárhogy kopogtok is, meg kell vámotok a kapu őré. A halottakat is fel-
ébresztenétek. Hát kell nektek egy kísértet a nyakatokba.
Csordult lefelé a hölgy szíve vére,
A térdéről csöpögött -
Messziről jött úr lehet, ha ilyen korán csap lármát. Mi annyira új a hold
alatt, hogy nem bírja kívánni a napot. Hé. Én is tudok kopogni: skót erdő-
ből való a lábam, akárcsak a kapu. Az erdőnek idő kell, uram. *(Iszik)* Ez-
zel az égő erdő is eloltható. *(Kinyitja a kaput)*

Macduff és Lennox

A szúm váratta meg önöket, uraim, ha kaput kell nyitni, én vagyok a
meg-testesült sietség. Belebotlottak a lábamba, hogy ilyen sandán
néznek rám. Jó láb volt, uram, míg félre nem lépett Angliában. Nincs
hűség a lábban, uram, ha nekilódul. Terhes lett, mármint a lábam,
uram, így hát elhajítottam a bannockbride-i csatatéren, hogy
bemáshassák az angol kukacok. A karomnak is lába kelt, uram, most
együtt koslatnak, a szimmetria kedvéért.

MACDUFF Szögezzetek a kapuhoz, kapus.
(Megteszi a kardjával)
LENNOX Máskor szedd a lábad, karcsonk. Szaladj.
Levágja a Kapuőr falából. Lennox és Macduff nevetnek. Macbeth

MACBETH Kapuőröd mutatóit, uram,
Beállítottuk. Készt egy kicsit.
LENNOX Köszönöm a munkát.
MACBETH Nincs mit, igazán.
MACDUFF A munka - munka.
MACDUFF Nem az, ha örömmel
Végzik. Hol alszik a király. Korán
Kell keltenem.
MACBETH Az ott az ajtaja.
MACDUFF Akkor felkeltem, parancsa szerint. *(Ei)*
LENNOX Ma elnyargal a király.
MACBETH Ez a terve.
LENNOX Veszett éjszakánk volt. Szálláshelyünkön
Bedőlt a kémény. Jajszó, sose hallott
Halásikolyok nyüzsögtek a szélben,
Talányos-iszonyú jóvendölések,
Hogy tűzvész tombol majd, s az idő hasában
Megfordul a világ folyása. Baglyok Lukakat
kuvikoltak álmunkba. A szolgák Szerint
szörnyen berúgott a föld a vértől, S
gőrcsösen ráng.
MACBETH Bősz éjszaka volt.
LENNOX Hasonlót
MACBETH Sem őriz ifjú emlékezetem.
MACBETH Takarítsátok ezt el, mielőtt
Felkel a király. Ne bántsa szemét
A vér, mit gyors buzgalom érte ontott.

A szolgák elvonszolják a Kapuőrt, lemosás a kapuról és a padlóról a vért. Macduff

MACDUFF Örömet vedel vért, Cawdor.
MACBETH Vért. Nem értem.
LENNOX Mi történt.
MACDUFF Olyan is van itt, aki érti,
Mi történt. Itt e szobában, vagy abban
Valaki tán frissen nyírt karmait Görbiti
már a korona felé,
S mellette tán egy másik feni kését
Egy jó dőfésre, amelyet ezúttal
Elmulasztott. Mit bámultok. Amott
Az eledel. Zabáljátok döggig
Szemeteket a képpel, amit láttam,
S nem elsőnek, mert nem vak kéznek a műve.

Macbeth és Lennox el

SZOLGA Hé, te. Harangozz.
MACDUFF Tudhatnám, miért.
SZOLGA Hogy ki ne lukasszam a pocakod.
MACDUFF Ez jó ok, uram. Éljen a király.
SZOLGA Hé,
Mit mondasz. Tudod-e kiről beszélsz.
MACDUFF Hát
A királyról. Mert a király az király, és Ha
nem ő, akkor más az. Ez vagy az.
Ez vagy az. A kutya politikát rejt
A nyelve alá. Tépjem ki, kölyök.

Két szolga segítségével, akik lefogják és szétfeszítik az állkapcsát, Macduff kivágja áldozata nyelvét. Ez üvölt

Harang sem kell már. Ébredjete, thánok.
Evőkért kiált a hús. Bakók, zabálni.
Gyilkosság terített meg, árulás Sózta a
húst. Hadd lássam kezetek:
A fehér: vér. Ha nem bömbölsz, lenyakazlak.
Vessétek le a halált majmoló Piheálmot,
üljete foga közé. A végítélet fénye
melegítsen, Támadjatok fel, mint a koporsóból,
S fussatok versenyt, mint pondró s kísértet
A hústokért.

Lady Macbeth

LADY MACBETH Milyen rút trombita.
MACDUFF Az ön műhelyében készült. Mért zavarja
Nem való Az ártatlanság álmát.
Gyengéd fülebe, törékeny lady, amit
Mondhatna nyelvem s az övé.
Banquo
Banquo.
A királyt megölték.
LADY MACBETH S épp nálunk.
BANQUO Akárhó,
Mindenütt szörnyű. Hazudsz, úgy-e, Macduff.

Macbeth és Lennox

MACBETH Ha meghalok egy órával korábban,
Boldog az életem. E perc után,
Mi szent még itt, a sár s a vér között.
Avas a hír, rohadt a kegyelem.
Minden játék. Lefejtve a bor, s a kongó
Présházban csak seprő bugyog s pőfög.

Malcolm, Donalbain

MALCOLM Kit siratnak.
DONALBAIN Titeket. Nem tudjátok.
MACBETH

Csend

MACDUFF
MALCOLM
LENNOX

A véretek forrása eltömődött.
Megölték apátokat, a királyt.
Kicsoda.
Két kamarása, ha nem hazudik A
látszat. Kezük s arcuk annyira
Maszatos, mintha mosakodtak volna
A vérben. Tőrük szintén vörösen
Pöffeszkedett a párnán, mint dicső
Munka bizonyítéka. Örülettől
Mereven néztek ránk, mint hogyha szálka
Volna szemükben mindaz, ami él.
MACBETH
MACDUFF
MACBETH

Nem bírtam dühömmel. Megöltem őket.
Miért.
Ki bölcs a döbbenetben, kit tesz
Hanyaggá hűség, hideggé harag.
Megálljt kiáltott értelmem, de túl gyors
Szeretetem rátiport. Itt feküdt, Szürke
'testén vér hímezése sebek Tátongtak, a
Természet kilukadt, hogy Bevonuljon a
romlás. Gyilkosai Amott lucskosan,
véres hüvelyükben A tőrük. Ha szeretni
bír szíved, És bátor is e szív, hogy fogja
vissza A kardot.
LADY MACBETH
MACDUFF
MALCOLM

Vezessetek innen el.
Vigyázzatok a ladyre.
Miért
Kíméljük, öcsém, hangunkat - kiváltképp
Nekünk van okunk zokogni.
DONALBAIN

Nyelvemet
Az bénítja, mit siratnék. Apánk
Holtteste terhes, bátyám, a mienkkel.
El innen, mielőtt könnyekbe fülünk,
Mielőtt földhöz szögez a fájdalom.
BANQUO

Vigyázzatok a ladyre. - Ha vékony
Bőrünket már betakartuk, urak,
- Pórnén túl könnyen sebzi meg a kard -,
Vizsgáljuk meg, milyen ok okozhatta E
véres munkát. Kétség s félelem közt Itt
állok isten hatalmas kezén
Néma gyanúmmal.
MACDUFF
LENNOX

Én is így vagyok.
Így állunk mind az Ő kezén, aki
Ha kedve támad, öklében a Földet
Is behorpasztja.
MACBETH

Bár támadna kedve.
Öltsetek páncélt, s gyertek a terembe.

Malcolm és Donalbain kivételével mind el

MALCOLM

Mit tervezel. E gyásznéppel halotti Tort
ülni nem tanácsos. Még a végén Minket
fálnak fel. Megyek Angliába.
DONALBAIN

S én Írországba. Különnél jobban
Véd a szerencse. Tör mered ki itt
Minden mosolyból. Ha a vérrokonság
Közeli, akkor közelsége véres.
MALCOLM

Még repül a nyíl -- térjünk ki előle. A
búcsú minket ne lágyítson el. Új itt
az erkölcs, életünkre tör. Vért
havazik a Hold.

Malcolm és Donalbain el

SZOLGA

Erjedd a sör.

10.

*Paraszt a kalodában: húscafatos csontváz. Öregasszony. Fialat Pa
raszt. Hó*

ÖREGASSZONY Adjátok vissza az uramat. Mit csináltak az uram

mai. Nem egy csontdarabhoz mentem feleségül. Miért nem fizetted ki
a földbért, te hülye. (Megüti a hullát)
FIATAL PARASZT (*elhúzza a hullától*) Miből. A kutyák már nekiláttak.
Az egyik keze is oda. Gyűjtsük össze a maradékot, mielőtt még a ku-
tyák elkészülnek vele. Nem számolják meg a csontjait ott, ahova
megy. Ne bőgj. A képedre fagy a takony. Ha kikészülsz, ki gondolja
a gebémet. Asszonyt nem kapok, amíg tartozok a földbérrel. Azt
mondják, lemészároltak valakit. A királyt. Halld a lovakat. A vérszag
miatt van. Nem tudjuk kikaparni innét. Még túl sok rajta a hús.

Lelapulnak a földre. Ross. Macduff

ROSS Mi újság, uram.
MACDUFF Mi. Nem lájja.
ROSS A véres tettet ki követte el.
MACDUFF Kik nem tagadják már, és be se vallják,
Mert Macbeth sirba segítette őket.
ROSS Mért ölték volna meg, hisz aranyat
Pisált nekik.
MACDUFF Több aranyért. A holt
Főlség két fia, Malcolm és Donalbain
Meglépett -- csak a gyanút örökölték.
ROSS Csoda történt: a becsvágy tékozol.
MACDUFF Akkor hát Macbeth Skócia ura.
ROSS Kikiáltották. Scone-ban koronázzák.
MACDUFF Scone-ba kíséri, sir, az új királyt.
ROSS Nem, öcsém. Fife-ba kísérem magam.
MACDUFF Én Scone-ba megyek.
ROSS Ahogy tetszik. Agyő.
MACDUFF A régi kabát rossz. Új kell. Vigyázzon,
Hogy gallérja túl szorossá ne váljon.

*Ellenkező irányokban el. A Fialat Paraszt és az öregasszony nekilát-
nak, hogy kikaparják a holtat a kalodából*

11.

Banquo

BANQUO

Megkaptad: Glamis, Cawdor és király vagy,
Betelt a némberek szava. Attól tartok,
Hamisan játszottál igazságukért.
Azt is mondták, Macbeth, hogy nincsen ága
Törzsednek. Én meg gyökere volnék Utánad
jövő királyok sorának.
Ha szakállas nővéreink nem hazudnak,
Mint ezt fejed abroncsa hirdeti,
Szép remá nyekkel miért ne teljek el én is.
Jön egy király, kinek nincs ideje. Már
Átsugázzik csontvázán a napom.

Macbeth mint király, Lady Macbeth minit királynő. Ross, Lennox, urak

MACBETH Itt a mi fővendégünk.
LADY MACBETH Örömkönn
Rés támadna, ha elfelejtenénk.
MACBETH Ma ünnepi vacsorát adunk, uram.
Számítunk jelenlétére.
BANQUO Királyom
Rendelkezik velem, akit örökre És
felbontathatlanul köt a trónhoz
A köteleesség.
MACBETH ma még délután
Kilovagol.
BANQUO Igenis, ez a tervem.
MACBETH Hiányoljuk majd az Államtanácsban Bölcs
szavát, mely mindig sokat nyomott A
latban. Nem baj, lesz nap holnap is.
Messzire lovagol.
BANQUO Mostantól estig.
S ha lovam lelassul, az éjszakától
Kölcsönzők időt.
MACBETH De nem mulasztja el
A lakománkat.

BANQUO	Semmiképp, királyom.	1. GYILKOS	Ezt tudatta
MACBETH	Mint halljuk, vérfoltos rokonaink, kik Az apagyilkosság tényét tagadják, Mesemondónak csaptak fel Angliában És Írországban. Többet erről holnap, Mikor egybeterelnek az államügyek. Uram, most éjszakáig elbocsátjuk Lovastul. Fleance is elkíséri.	MACBETH	Velünk, Felség.
BANQUO	Úgy van, Felséges úr. És szorít az idő.	2. GYILKOS	S ti hogy feleltetek erre.
MACBETH	Gyorslábú, biztos lovakat kívánok, Hogy hátukra bízhattam önöket. Ég áldja.	MACBETH	Ahogy az úr kívánja.
<i>Banquo el</i>		1. GYILKOS	Ízlik a trágya,
	Estig ki-ki a saját Ideje ura. Hogy még kedvesebb Legyen a társaságuk, egyedül Maradok vacsoráig. Ég önökkel.	MACBETH	Mely hizlalja vetését. Férfiak Vagytok.
<i>Macbeth kivételével mindenki el</i>		1. GYILKOS	Az ön engedelmeivel, uram. Hogyan. Imádkoznátok ezért a jó Emberért, aki élve lökne sírba Benneteket és engem is.
	Ő nem Kell itt és most. Kellett-e valaha. Ha feltartóztathatná az időt. Én Négy bérelt kézzel feltartóztatom. Szolga.	MACBETH	Összekulcsoljuk, uram, két kezünket A torkán.
<i>Szolga</i>		MACBETH	Erősen imádkoztatok.
	A mulattatásunkra rendelt Férfiak itt vannak.	1. GYILKOS	A világ tanított minket imára.
SZOLGA	A kapunál.	MACBETH	Rátok bízom e munkát, mely vele Végez s titeket felemel szívünkbe, Mely béna, míg az ő vére kering. Hazánkért imádkoztok.
MACBETH	Jöjjenek be.	2. GYILKOS	Amiért Óhajta, uram. A világ annyiszor Csapott tarkón, hogy egyre megy nekem, Hogyan köpöm le.
<i>Szolga el</i>		1. GYILKOS	Engem a nyomor Szitáján nyomtak át, kirottosodtam, Így hát minden kockára felteszem Az életem, dupla vagy semmiért.
	Félelmem neve: Banquo. Túl sokáig volt mellettem - alattam Nem bír meglenni, se fölötte én Szilárd trónon. S ama pusztaság óta Fejfőlőslegben szenved. KEVESEBB, MINT MACBETH ÉS TÖBB. Királycsináló Banquo. Meredező himtaggá kurtítom, Míg őt és kölykét féreg hájja meg. Fejemen szalmaszárak korona. Holt vagy élő markomból idegen kéz Meddő jogaromat kitöri, mert Nem az én fiam lesz, ki vérem nyomában Masírozik, de ő nemz királyt. Érte szántsam fel az emberi testek Buja földjét. A hatalom csontmalmát Forgassam az ő sarjainak hasáért, Mely már az én dögtejememre vár. Kitépem a jövőndő nemiszervét. Ha belőlem semmi se jön, jöjjön belőlem a Semmi.	MACBETH	Tudjátok: Banquo ellenségeket volt, S az enyém: lélegzete fojtogat Vértávolságból Tudjuk jól, uram. Kitörölhetném pusztá hatalmammal A szememből s felmenthetném magam. Mégsem tehetem, közös barátaink Miatt, akiknek szeretete fontos. Meg kell siratnom, akit megölettem. Ezért is udvarok halálügyes Kezeteknek, kölcsönbe kérem, akár Egy kesztyűt, hogy rejtse el markomat Az államügyek érdekében a Szemek elől.
<i>Szolga két gyilkossal be</i>		2. GYILKOS	Parancsára, uram, Megtesszük.
	Kint őrködj, amíg nem hívunk.	1. GYILKOS	Bármely torokkal, uram, Amelyet ránk bízni kegyeskedik. Dúlt anyagtokon átsüt a nemesség. Egy órán belül közlöm veletek, hol Cövekeljetelek le, s a pontos időt is, Mert ma éjjel meg kell lennie, és Nem itt, hogy hírem be ne feketítse. A teljesség kedvéért vele együtt Fia, Fleance is bukjon ugyanott Halálos ölelésetekbe és Napunk körén kívülre. Készen álltok. Készen. Bújjatok el és várjatok.
<i>Szolga el</i>		GYILKOSOK	
	Tegnap beszéltünk egymással. Tegnap, Felséges úr. Engedelmeivel. És Megfontoltátok, mit mondtam. Hogy ő Volt az, nem pedig ártatlan személyem, Ki hajdan kutyákkal bánat veletek, Mint a kutyákkal, Banquo.	MACBETH	Bújjatok el és várjatok.
1. GYILKOS		<i>Gyilkosok el</i>	Ez volt Banquo. A többi a kutyáké.
2. GYILKOS		<i>Lady Macbeth</i>	
MACBETH		LADY MACBETH	Miért egyedül, Felség. Így túl nehéz A korona. Hadd segítsek viselni. Ne süllyedjen torz képzelgésbe, folyvást Körötte keringve oly gondolatokkal, Melyek bár vele vesztek volna ki. A tett az tett, nem változtatható meg. Banquo elment?
		MACBETH	És visszatér.
		LADY MACBETH	Hová.
		MACBETH	Ahonnán jött.
		LADY MACBETH	Közös sorsunk. Mikor.
		MACBETH	Az élet versenyfutás a halálba.

LADY MACBETH Simítsd ki arcod, uram és királyom.
Légy nyájas ma éjjel vendégeidhez.

MACBETH Jól van, szerelmem. Tégy te is így, kiváltképp
Banquóval szemben. Lelkem skorpióktól
Nyüzsög, asszony, de ma éjjel kimonót
Kaptak. A trón inog. Leöblögetjük Hatalmunkat
a nyálunkkal, szívünk Lárvéja arcunk. Mai
mosolyod Őt illeti, Banquót. Noha
szétmetéltük, Nem öltük meg a kígyót.
Összenő, S olyan, mint új korban. És megint
Foga alatt lakik a mi csekélyke
Gonoszságunk. A dolgok folyása Zökkenjen ki
inkább, mint hogy hideg Verejtéket vedeljünk,
és sivár
Álmok könyörtelen szorításában
Vergődjünk éjjel. Jobb holtan a holtal,
Kit helyére lépve földbe tapostunk, Mint
kínpadra feszülni valamennyi
Idegünkkel. Duncannek sírja van, S
épp árulásunk segítette ki
Az élet lázrohamából. Mélyen alszik.
Tőr, mérég, felkelés és háború
Nem érdekli. Banquóra mosolyogj ma.

LADY MACBETH Mit tervezel.

MACBETH Bíz rá. A mosolyod
Banquóé.

LADY MACBETH Bár halálra mosolyognám.

MACBETH Ezt a világot férfiak csinálták,
Nem ingathatják meg csak férfiak.
Légy szép - a vendégeinkért kívánom.

LADY MACBETH Kívánnád magadért.

MACBETH Menyasszonyom
Neve Skócia.

LADY MACBETH *(Ismerteleníti a mellét)*
En ágyaztam uramnak.

MACBETH Öltözzön, lady. A hatalom hideg.

LADY MACBETH Még visszasírod a melleimet. *(Ei)*

12.

Három gyilkos

1. GYILKOS Ki fogadott fel.
3. GYILKOS Macbeth.
1. GYILKOS Hol a felpénz.

A Harmadik Gyilkos megmutatja

2. GYILKOS Rongyokból süt a gazdagság. Barátom,
Bízunk benned.

1. GYILKOS Ez itt a bizonyíték.
(Kését a Harmadik Gyilkos hátába döfi)
Barátom.
(Elveszi a felpénzt)
Mit akarsz.

2. GYILKOS A részemét.

1. GYILKOS Te nyírtad ki.

2. GYILKOS Nem, „ellenségünk”, Banquo.

Nevetnek

1. GYILKOS Nesze.
(Ad neki a halott pénzéből)
Kírajuk itt útmutatónak.
Könnyebb hozzájuk férnünk, hogyha a friss
Hulla fölé hajolnak az urak.
Tisztességes ember: még holtan is
Megszolgálja a felpénzt.

2. GYILKOS Most nyeli el
Az éj a napot.

1. GYILKOS S holnap pofánkba köpi
A következőt, s a mai nap a tegnapi
Okádéka.

2. GYILKOS Szeretnék végre én is
Nyelni valamit.

1. GYILKOS Itt jön a te húsd.
Megy minden, mint a karikacsapás.
Istállóba viszik a lovakat,
S az urak átvágnak a fák között,
Természet barátok vagy mittudomén.
Tán megszimatozták a merényletet,
És majmaikat ültetik nyeregbe.
Egy jó orr mindent megérez.
Sietnek,
Hogy teletömjék bendőjüket.
Minket.

Banquo és Fleance, fáklyákkal

BANQUO Mi fekszik itt. Új szörnyűség. Ki ez.
FLEANCE Lehajolni se érdemes érte. Rongycsomó.
BANQUO Ma éjjel esni fog.
1. GYILKOS Rád.
BANQUO Fuss, fiam.
A bosszúért élj.
1. GYILKOS *(elmetszi Banquo torkát)*
Ez már túl van rajta.

Fleance kiszabadítja magát a Második Gyilkos markából, menekül

2. GYILKOS Hol a másik. Futni hagyta.
(fogja a karját)
A patkány
Átharapta a csuklómat.

1. GYILKOS Pedig
Munkánknak ő volt a jobbik fele.
2. GYILKOS Hogy dolgozzak így - kilátzik a csontom.
1. GYILKOS Mit tudom én. Jelentsük az eredményt.
Várj.
(Levágja Banquo nemi szervét)
Szerelmi zálog kenyéradónknak.
A rossz gyökere.
2. GYILKOS Ez többé nem áll fel. *(Nevet)*

13.

Disz vacsora. Macbeth. Lady Macbeth. Urak és szolgálók

MACBETH Ismeritek a rangsort. Üljetek le.
URAK Felséges úr, köszönjük.

Néma harc a helyekért

MACBETH Mi magunk
Elvegyülünk a társaságba szerény
Házigazdaként. Szívünk asszonya
Ékesítse a trónt. Ő nyissa meg
A díszvacsorát, üdvözlő szavakkal.

LADY MACBETH Te szólj helyettem, uram, üdvözlőj
Mindenkit, így tesz az én szívem is.

MACBETH S mind köszöni neked, teljes szívéből.
Közétek ülök, a középre.

Az urak versengve kínálják fel Macbethnek a helyüket

Bort.

Első Gyilkos

Véres az arcod.
1. GYILKOS Banquo vére az.
MACBETH Jobb rajtad, mintha benne. Célhoz ért.
1. GYILKOS *(a szárnycsapkodás mozdulatával)*
Úton van, Felség. És eső zuhog
A torkába. Nekem köszönheti.
MACBETH Te gégemetszők gyöngye. Jó az is,

Ki Fleance-szel tette ezt. Hogyha te vagy,
Nincs párod.

1. GYILKOS Uram, kicsi volt a hal
Hálónkhoz. Átszúszott bogai közt.

MACBETH A skót szelek megint billegtetik
A koronám. Lennék márványszobor már.
Öltözhetnék egy emlékműbe élve,
Mint a holt Duncan. Parasztokból kisajtol
Boromat vedelik, a nyálamat Vérem ízére
várva. Barátaim, Igyatok. Banquo
végérvényesen kész.

1. GYILKOS Mint ez a slaug, mely tovább csöppintette.
MACBETH Gúnyolsz. Ember, ki súgta ezt neked.
1. GYILKOS Minden szakmának vannak viccei.
MACBETH Kimúlt a kigyó. Kölyke megszökött,
Öröklött mérge megéri majd, de még
Fogatlan. Menj. Ezt a játékot vidd el A
kölykeidnek. Vannak kölykeid. A
nyelveden életük. Tartsd szádat.
Holnap jöjj újra.

Első Gyilkos el

LADY MACBETH Királyi uram,
Vendégeink éheznek teli szájjal
Figyelmedre. Fűszertelen a hús
Enélkül.

MACBETH Kedves buzdítóm. Szeresse
Gyomrotok is, mi ízlett ínyeteknek.

LENNOX Kegyeskedjék helyet foglalni, Felség.

Macbeth székén Banquo szelleme

MACBETH Tetőnk alatt az egész skót nemesség,
Ha tisztelt Banquónk nem hiányzana,
De inkább korholom, semhogy sirassam -
Remélem, nincs baja.

ROSS Rossz hírbe hozza
Ígéretét hiánya. Királyi ajándék
Volna, ha leülne közénk, uram.

MACBETH Nincs szabad szék.
LENNOX Ez itt a helye, Felség.
MACBETH A helyem. Hol van.
LENNOX Itt van, a középben.
MACBETH Ki tette ezt velem.
URAK Uram, mi baj.
MACBETH Baj nem volna, ha nem látná szemem.
Örömezt látnátok így, mi.
URAK De uram -
MACBETH Nem mondhatod, hogy én tettem. Nem én.
Nem a kezemmel. Ne rázd úgy felém
Vérmintás sisakodat. Soha többé Nem
cserélheted be a koronámra. Menj a
pondrókhoz. Ott várj rám, barátom.

ROSS Menjünk, urak. Rosszul lett a király.
LADY MACBETH Maradjatok, tisztelt barátaim.
Gyakran van így fiatal kora óta. A
roham tovatűnik egycsapásra,
S magához tér. Hogyha nem bíztok ebben
Megtértitek s elnyújtjátok a kínját.
Hagyjátok s egyetek. - Hát férfi vagy.

MACBETH Olyan, ki szembenéz azzal, mibe
Az ördög belesápad. Látod a hullát
A székemen. Banquóra mosolyogj.

LADY MACBETH Ostobaság. Félelmed képei. Álomtör,
Duncanhez útmutatód. Pacskolsz a
rémület magzatvizében. Mért félni
félelmetől s a mientől. Kandalló-menti
vénasszonyomese Borzongat így. Pfüj,
szégyen és gyalázat. Pofákat vágni üres
szék felé.

MACBETH Mit akarsz. Tetemeken gázolunk át,
Míg élünk. Lemetéljem húsodat
A csontodról és vessem a kutyáknak. Ha
temető nem tartja meg, amit Mögénk
ásunk, keselyűk gyomra legyen Utolsó
gödörünk.

Banquo szelleme eltűnik

LADY MACBETH Kihérélte a téboly.
MACBETH Én láttam őt. Ömlött a vér, mielőtt még
Az állam csontboltozatát a törvény
Feltornyosította. Számtalan gyilkos
Azóta is. De eddig, ha az agy
Kiloccsant, akkor kész, nincs folytatás
Utána. Jövővel terhesek ma a holtak,
Fejükben húsz luk, melybe szél fútyul
S eső esik, de ők felállnak újra,
Lelőknek székünkről, vagy nyomorult
Hátunkra pattannak, pusztán azért,
Hogy meglovagolják felséges személyünk.
LADY MACBETH A barátaink várják a királyt.
MACBETH S mi Banquót. Barátunkat. Bort ide.
Még. Éljetek sokáig. Éljen ő is,
Banquo. Hozzatok friss húst. Egyetek.
Mi hasba csusszan, többé nem haraphat.
Nyeljetek - gyorsan nőnek a halottak,
Jövőnkkel makkoltatva múltjukat. Bár
felfalhatnám egy étvággal a Világ összes
húsát, hogy fel ne keljen.
Mért szögezed rám, bajtárs, szemedet, mely
Nem a tiéd már. Varjak tulajdona. Menj.
Nincs több véred. Ereidben eső van. A
csontjaiddal magadra maradsz, Inged a föld.
Menj, dögtetem, vagy öltsd fel A húsodat
újra, s hívj kardviadalra A pusztaságba.

LADY MACBETH Megkurtítja álmát
Az állam gondja. Királyok igája, urak.

LENNOX Építhet ránk -
ROSS Bizhat bennünk, királyunk.
MACBETH Mit is tehettek kísértetek ellen.
Tírátok építsek. Magamtól is
Elfordítottok semmibe véve véres
Látomásom. Az ő anyagából vagytok,
Min átjár halál s rémület.
Rossz Miféle
Látomás ez, uram.
MACBETH Szemet csinálók
Neked ezzel a karddal.
LADY MACBETH (*Macbeth kardja elé áll*)
Menjetelek. Jó éjt. Ne kérdezzetek.
Gyorsan, gyorsan. Most nem számít a rangsor.
LENNOX Felségednek jó alvást hadd kívánjunk.

Az urak gyorsan el

MACBETH Elmentek.
LADY MACBETH El.
MACBETH Azt mondják, vért kíván
A vér. A fák beszélnek, és a kő
Megindul a gyilkos ellen. Ez hazugság.
Tart még az éj.
LADY MACBETH A hajnalal tusázik.
MACBETH Banquo pontosan jött a vacsoránkra. A
vérét követelte vissza, mi.
Majd máséból kap. Olcsó ez a lé.
Mit szólsz, hogy Macduff kikoszorozott.
Mindegyikük házában van legényem,
Akinek megfizetem a fülét.
Tegnap a régi pusztán ki akartam
Kérdezni szakállas nővéreimet,
De nem jöttek el. Lakhatnak akárhol
E Skóciában, megtalálom őket,
Még ha meg is kell forgatnom a földjét,
Vagy kőből kell körömmel kikaparnom,
Hogy kifaggassam őket. Tudni akarok
Mindent. Szerecsém építőköve
Lehet akármilyen messzire
Gázolt a vértengerben ez a láb:
Már egyre megy, hogy vissza vagy tovább.

LADY MACBETH Mi fejben forr és kezet követel,
Azt megtenni s nem kimondani kell.
Életünket felhossa a halálból
MACBETH Az alvás. Vár az ágy.
Engem a kezdő
Félelme bánt, a kontárság ijesztő.
A mézárálásban újoncok vagyunk.

14.

Parasztok kúszva-mászva faragott köveket cipelnek. Két alak

1. ALAK Ez a végítélet. Mennek a kövek.
2. ALAK Dunsinane-be. A skót király várat épít Skócia el-
len.

15.

Lennox. Nemesúr

LENNOX Tényeket közlök. Értelmezze ön.
A kövek furcsán összeillenek,
Csak ennyit mondok. A jó Duncant siratja
Macbeth. Nos hát, halott volt. Az erényes
Banquo túlon túl későn lovagolt ki.
Mondhatja persze: Fleance ölte meg.
Mert megszökött Fleance. Lóra ne ülünk
Túl későn. Ha fiúnk van. És ki ne
Gondolna Malcolmra és Donalbainre
Undorodva. Galambósz apjukat
Mészárolták le. Átkozott merénylet.
Hogy búsuult Macbeth. Nem metélte szét
Jámbor dühvel rögtön a két delikvenst,
Kit még leláncolt álom és ital.
Nem nemes tett volt. Sőt bölcs is, mivel
Szégyentelen tagadásuk minden érző
Szívet gyötörne. Macbeth ezért a legjobb
Úton járt mindig, veleszületett
Fenséggel, és ha kézre kerítené
Duncan fiait és Banquo fiát,
Azt hiszem, egyazon iskolapadban
Tanulnák meg, mit kap, ki megöli
Apját az államkincstár érdekében.
Mert futva véres örökségük elől
Feltöltik ezt. Nem furcsa. S Macbeth ebből
Is hasznot csíhol, legkegyesebb urunk.
Parasztjainknak nem megkönnyítette A
földbért, mely gyomrunkat nyomta már.
Nem megajándékozta gazdagon
A Duncanhoz s hozzá hú katonákat.
S milyen takarékos: mondják, lovai
Az istállójában lóhúst zabálnak
Az éjszaka óta, mikor tetője alatt
Elvérzett Duncan, s két paripa kitört
Az istállóból, szétrúgva falát,
S egymásnak estek, patákkal, fogakkal,
És szétdarabolódva lezabálták
A tört csontokról ember módra egymás
Húsát.

NEMESÚR Hallottam erről.
LENNOX És mi hír

NEMESÚR Macduff ről, ki az ön barátja volt.
Csak addig, amíg távol nem maradt
A díszvacsoráról egy „Én nem, Uram”-mal, S
Malcolmhoz készül, Angliába, aki
Mint mondják -

LENNOX Nekem ön mondja először.
NEMESÚR Élvezve Szentfazék Edward kegyét
Örökségét akarja, s esküszik,
Hogy megsegíti az Ég és Anglia,
S hadseregünknek visszaadja fényét,
Húst asztalunkra, éjjelünknek alvást,

LENNOX Szabadságot hoz, mit - minő hazugság -
Nélkülözüik az utóbbi időben.
Mondjak többet.
Megbotránkoztatott.

Szünet

NEMESÚR Skócia fölött füstízü az ég.
LENNOX Kigyulladt néhány vár.
S néhány falu,

NEMESÚR Alkalmas fáklák a gyújtogatáshoz.
LENNOX Nincs paraszt, kit sajnálnék Skóciáért.
Skóciánál királya többet ér.

16.

Dunsinane. Macbeth iszik

MACBETH Üdv Macbeth, Skócia királya üdv.

*Nevet, míg le nem esik fejről a korona. Végiggurul a padlón, Macbeth
utána kúszik és felfogja a jogarival. Feldobja a levegőbe, ismét elkapja
a jogarral, megpörgeti stb. Himők*

HÍRNÖK Hír Angliából, uram, Macduff és Malcolm
Hadba gyűjti kikötők söpredékét
A skót koronáért. (E1)

MACBETH (*fejére teszi a koronát*)
Malcolm a gyerek.
Macduff, kit elfelejtettem levágni,
Bár a királyölésben megelőztem.
Legjobb ellenségem. Ki üvölt így. Az alvó
Királyné. Ne aludj, mert kiüvöltöd,
Hogy mért üvöltesz, míg alszol, királyné.
MACBETH MEGÖLI AZ ALVÁST. AZ ALVÁST,
MELY BŰNÜNKBŐL KIMENT. Félelmemet Így
hívták: Banquo. Nevét porba írtam. Dunsinane-
be nem jönnek el a holtak, Angyalszárny ily
messzire nem repít. Tróntermemben nem is
férnének el, Nem egyedül, tömegben
rohadoznak. A holtakat hadd mulattassák
holtak. (*Nevet*) ÜDV, BANQUO, TÖBB MINT
MACBETH S

KEVESEBB.

Boszorkányok

BOSZORKÁNYOK Üdv Macbeth, Skócia királya üdv.

MACBETH Végre. A pusztánkon kerestelek.

1. BOSZORKÁNY Kószálva legeljük a véres skót füvet.

MACBETH Ily messze eljöttetek, Dunsinane-be.

2. BOSZORKÁNY Hogy boldogságod ormán lássunk élve.

3. BOSZORKÁNY Nyalánsággal kedveskedünk neked.

1. BOSZORKÁNY Egy újszülött keze. Nézd, még meleg.
Tegnap fojtotta meg az anyukája
A combjai közt. Ezért ma négyrét vágta
A hóhér.

2. BOSZORKÁNY Nézd itt ezt a kutyagyomrát,
Melyen pár napja egy paraszt vonult át.

3. BOSZORKÁNY Királyi zászló, emberbőrből készült,
Dunsinane-ért, amely csontokra épült.

MACBETH (*az ajándékokkal teli tálcát a boszorkányokhoz vágja*)
Mit érdekel a föld, amin megyek.

A boszorkányok nevetnek. A terem inog. Macbeth elesik. Négykézláb

Hogy lent milyen, megtanulom korán.
Azt mondjatok meg: talpon hogy maradjak.
Malcolm hada és Banquo sarja győz-e.
Kaptatok vért vedelni. Kéne több.
Feleljetek. Skócia minden sírja tiétek
Egy pillantásért az idő belébe.

*A boszorkányok ráülnek lovaglólülésben, kitépik a haját, rongyosra
szaggatták a ruháját, az arcába fingnak stb... Végül otthagyják félmez-*

telenül a földön, rikoitozva dobálják egymásnak a koronát, egyikük végre felteszi a fejére. Foggal és karommal harcolnak a koronáért, miközben egy NAGY HANG a következő szöveget mondja

NAGY HANG Kenekedj vérrel, neked ölni kell,
Az ember szar, az élete röhej,
Mert akit asszony szült, az nem mutat
Haláloznak a testedben utat.
Nem győznek le, míg a birnami erdő
Harci menetben Dunsinane-be nem jó.

A boszorkányok eltűnnek. Macbeth meztelenül, hason csúszik a koronáért, összegyűjti ruhája rongyait stb.

MACBETH A szél keresztjére a templomokkal,
Tornyait a porba csavarozd, A
nemességre tornyozd várait, Hajóimat
hullámim igrák fel, Parasztjaimmal
trágyázd földemet, Nem félek. Most már
mitől kéne félnem.
NINCS, AKIT ASSZONY SZÜLT BIRNAMI ERDŐ.
(Fejére teszi a koronát)
Malcolm és Macduff, jöj lándzsahegyemre.
Véres hüvelyükből mézszárszéki útra
Sikoltottak ki titeket a nők.
Ki fogja be az erdőt, ki vezényli
A fákat. Minden felkelés lefekszik, Míg
nem menetei Birnam erdeje. Időm teljes.
A kések tánca közt A végső
szökkenésig ép marad Macbeth, csak
egyszülött halála les rá. Ez izzaszt
pőrén a hajnali fagyban. Szívem veri
bordám, minden ütés Halál. Számolj
halkabban, óramű.
Most. Most. Megint. Ez úgy döng, mint a dob,
S a hártya én vagyok. Hát hallanom kell
Folyvást. Bár süket lennék. Újra hallok.
Mit halál nem fenyeget, az halott.
Az életem nem hosszabb, mint halálom.
Túl gyorsan ver. Hé te, tartsd be a taktust.
Már nem ver. Minden csöndes. Él tovább,
Lázadó hús. Jogarom. Koronám. Macbeth
vagyok, király, halálpáncsnok Skóciában.
Mi szorongatja torkom. Mellem körül
összezárul a négy fal Köingemben hogy
vegyek levegőt.

Szünet

Egy percre nyitva állt a sír előttem,
Vasíz a nyelvemen, bomlásszagot
Erjeszt a húsom. Az vagyok, aki.
Kutya gyomra se lenne túl bűdös,
Ha belebújhatnék sírom elől.
Visszamennék a gyerekebe, ki voltam.
Halottaim bőrét magamra húznám,
Gyarló testem bújtatnám rothadásba,
Hogy a halál jelmezében elálljak.
Az angyalok hadát hadd szaporítsam.
Halálom ellen hullabástya körben.
Van asszonyod, Macduff. Van gyereked.
Macduff, nincs asszonyod, nincs gyereked már.
Katonák.

17.

Lady Macduff gyerekekkel. Macbeth két katonával

LADY MACDUFF Miféle pófák.

MACBETH Ön mást sose lát.

A katonák megölik a gyereket

Csak egy tojást költött ki, lady. Nincs több
Levágnivalója. Most önön a sor.

Lady Macduff el. A katonák követik. Hallani a kiáltozását.
Macbeth a színpadon marad, míg csönd nem lesz

18.

A katonák Macbeth elé hurcolnak egy megbilincselte Nemesurat

KATONA Ez itt az áruló. A vára ott ég.
MACBETH Ki mondta, hogy gyújtátok fel a várát.
KATONA Másként, uram, le nem fűleljük.
MACBETH Akkor

Hamuból piszkáljátok ki a zsákmányt.
Árulásáért hogy óhajjt fizetni.
NEMESÚR Ahogy te is majd, ha eljön időd.
LENNOX A fejével, mint a többi árulók.

MACBETH Hát hollótáért háborúskodunk.
Hadunkon híznak Skócia férgei.
A barátja volt.

LENNOX Míg nem lett áruló.
MACBETH Mért vágyik a fejére. Skóciáért,
Vagy mert elárulhat még többet is,
Mint Skócia.

LENNOX Kész vagyok itt e karddal...
MACBETH Ön kész van. Nos, nem kell a bizonyíték,
Míg hűségét félelme szavatolja.
A hamu nem mossa fehérre önt.

NEMESÚR A te hamvad se mossa le a vért, Amelyben
caplatsz. Tudsz-e úszni, véreb.

MACBETH Filozófus. Van ilyen. Nem akar
Négykézláb, kötélén mint udvari
Bolond tüzelni ellenem, uram,
Ha ketten vagyunk. Semmi sem mulattat
Dunsinane-ben. Nincs újság, ott az isten
Háta mögött. Nos, uram, nem akar.

A katonák nevetnek. A Nemesúr Macbeth arcába köp. Szünet

Visszaadja a nyálat, amelyet
Az asztalomnál nyeldekelt önökkel,

Lennox és Ross közben letörlik arcáról a nyálat

Mikor még volt tisztesség benne is.
Ő tisztességes áruló ma is még,
Sírja előtt kifizeti a számlát.

A katonák nevetnek

KATONA Az árulást nem mossa le fizetség,
Se rólam a vért, mások vérét s a tiédet,
Mit mindjárt saját képedbe okádsz.
Hadd tanítsuk meg négykézláb, kötélén
Sétálni. Tud táncolni, nagyuram.

A katonák dárdákkal táncra bírják a kötélre fűzött Nemesurat

Az özvegye hol van. Hadd lássa e táncot. Más

katonák behozzák a ladyt

ROSS Kérem, uram, a ladyt mentse meg
A csőcseléktől, mely ma eme száll rá,
Holnap meg arra.

MACBETH Tetszik önnek. Rajta.
Barátunkkal, Lennoxszal ossza meg.
(A katonáknak)

A romok közül kifogott arany
A koronáé. Fegyverekre kell
Anglia ellen.

(A Nemesúrra mutat)

KATONÁK Ez meg a tiétek.
Mit csináljunk vele.

1. KATONA (a fogolyhoz)
Uram, király lesz.
2. KATONA (négykézláb)
Itt a trónja, Felség.
3. KATONA (földdel teli sisakot borít a fogoly fejére)
A koronád.
1. KATONA Nem örül, hogy király.
2. KATONA (ledobja magáról a foglyot)
Még nincs felkenve.

Kötélen fogva vonszolják a földön a foglyot

- ROSS Maga a skót királyság
Röhejük tárgya.
MACBETH Engem szórakoztat.
Akárcsak katonáimat. Talán
Sajnálja tőlünk a szórakozást, sir.
4. KATONA Most jövök én. Van egy ügyünk az úrral.
Apám belehalt a földbértartozásba,
Nagyságos úr, és én mint hú fia
Kiegyenlítem számláját. Mihelyt Olyan
lesz, mint apám, mikor a vár Udvarán
széttépette a kutyákkal, Hogy
színjátékkal kedveskedjen a Hölgyeinek,
kvíttek leszünk, uram. Most én játszom el
hölgyének a művet.
1. KATONA Meg én.
2. KATONA Mindig is érdekelt, hogyan
Néz ki egy úr az irhája alatt.
3. KATONA Tán ott rejlik, mi úrrá teszi őt.
1. KATONA A lelkeig vetköztessük le. Rajta.

A katonák megnyúzzák a foglyot

- MACBETH (nézi) Mint hogyha ismernék Ovidiust. MÉRT
VONSZ MEG MAGAMTÓL, BÖGTE MARSYAS,
DE KÖZBEN ISTEN LENYÚZTA A BŐRÉT A
TAGJAIRÓL, ÉS MÁR CSUPA SEB VOLT,
KILÁTSZOTT MÁR AZ IZMOK SZÖVEDÉKE,
FELTÁRULT AZ EREK CSŐRENDSZERE, ÉS
KÉZZEL LEHETETT TAPINTANI A SOK
ZSIGERT. Hát te, asszony, miért bögsz.
Hazudnak a papok. Nem vagytok Egy Test.
ROSS (halkan) Marsyas paraszt volt.
MACBETH (nevet) Ezek más idők.

Az elszenesedett várkapun fejjel lefelé lóg a leölt várúr

4. KATONA Ráismer, úrhölgy, a parasztra, ki
Az ön kutyáihoz járt iskolába.
ROSS, LENNOX Ez lázadás.
MACBETH Igen. Vékony a jég,
Min parasztjainkat pörköljük. A trónt
Védjétek meg, s az megvéd titeket.
Katonák. Szeretitek a királyt.
KATONÁK Üdv Macbeth, Skócia királya.
MACBETH (a Negyedik Katonára bökk) Levágni.

Hosszú hallgatás. Aztán a katonák végrehajtják a parancsot

19.

Orvos. Udvarhölgy

- ORVOS Maga látta alva jární.
UDVARHÖLGY Láttam őt.
Kezét mosta az üres levegőben.
S kik ezt előbb látták, nem láthatók már.
ORVOS A természet furcsa bomlása: alva
Jární s kezét mosni a levegővel.
S hallotta, hogy álmában mit beszél.
UDVARHÖLGY Csupa olyat, sir, amit nem idézek.
ORVOS Az orvosban megbízhat. Mondja, lady.

UDVARHÖLGY Se önnek, sir, se másnak. Nincs tanú, Ki
igazolná állításomat. - Jön.

Lady Macbeth

- ORVOS Nyitott szemmel.
UDVARHÖLGY Igen, de mégse lát.
ORVOS Tágas temető a szívünk.
UDVARHÖLGY Odanézze
LADY MACBETH Még egy folt. Itt is. Újra kiütözik.
ORVOS Beszél. Felírom, mit mond. LADY
MACBETH Tűnj mocsok.
Moss kezet, kedvesem. Már szól a csengő,
Itt az ideje hogy megtedd, uram. Mi, katona
és fél. S ha kiderülne, Mit félünk. hogyha
törvény a hatalmunk. Ki hitte volna, hogy
annyi a véred, Te vénember.
UDVARHÖLGY Valóban ír, uram.
LADY MACBETH Macduff nős volt. Nincs többé gyereke.
Hogyhogy nem lesz már fehér ez a kéz.
Egy szót se többet. Szék ez, semmi más.
Én mondom, nem térhetsz vissza a sírból.
Még mindig érezhető itt a vérszag. Kiert
markolod azt a tört, uram. (E)
UDVARHÖLGY csak nem fogyott ki a tintája, sir.
ORVOS Ez az eset nem illik praxisomba.
Egyébként ismertem pár alvajárót,
Ki Istennek tetszően halt meg, ágyban.
UDVARHÖLGY Kitért az angol háború, sir. Irjon.
ORVOS Vem én. Kitért az angol háború.
(Lenyeli, amit eddig írt)

20.

Lennox és Ross, katonákkal, más-más irányból

- ROSS Hová, uram.
LENNOX Győzni.
ROSS tt ez az út visz
Dunsinane-be.
LENNOX Én is oda megyek,
De Birnamen át.
ROSS Ott az angol hadak.
LENNOX 3 a skót király.
ROSS Uram, ez árulás.

A katonák felsorakoznak egymással szemben

- LENNOX Bezárul, sir, az árulás köre.
'Ross katonáinak)
KATONÁK Skótok pora kell vagy angolok sőre.
Birnambe.

21.

Macbeth. Orvos. Hírnökök

- MACBETH Nem kell a jelentésed. Szökjenek mind. Míg
a birnami erdő Dunsinane-be nem jó, Nem
sápaszt félelem. Malcolm kölyök csak,
Asszony szülte, s elszemtelenedett Londoni
kurvák verejtékes ágyán, (Ezért bátornak
vélik. Fussatok, Urak, parasztjaitoktól, nyalni
talpát, Ha már az enyémtől csömört
kaptatok, IÉs kússzatok Anglia szoknyája
alá. A koponyámhoz nőtt a korona, 3 nem
ver szívem, amiért hordhatom, Gyorsabban,
mint a legelső napon.

Hírnök

Pörköljön az ördög feketére. Te

HÍRNÖK Tízezer -
 MACBETH Liba.
 HÍRNÖK Katona, uram.
 MACBETH Metszd fel a képed, bohóc, kend vörössé
 Félelmedet, vagy én faragom újjá,
 Liliommájú. Milyen katonák. Halál a
 lelkedre. Félelmet áraszt Sisakod alatt a
 halotti lepel. Felköttesselek száradni a
 fára. Milyen katonák, savópofájú.

HÍRNÖK Angol
 MACBETH Hadak, engedelmével. Aztán, uram -
 Hordd el a képed.

Hírnök el

Seyton. - Sztrájkol a gyomrom,
 Ha látom a népem. Seyton. E háború
 A trónhoz láncol vagy lerángat onnan.
 Elég sokáig éltem, pusztaságba Vitt
 az utam, csizmám alatt avar Zörög
 még. Engem elkerül a vénség
 Hozadéka, tisztesség, szeretet,
 Szófogadás, barátok serege. Helyette
 átkok a hátam mögött, Ameddig a
 török kurták. Mostanában Nőnek.
 Felmondaná, de nem meri Szájhősi,
 hú szolgálatát a banda, Mert töreimtől
 félni oka van. Seyton.

Seyton

SEYTON Parancsol, uram.
 MACBETH Új hírek.
 SEYTON Mind egybehangzó.
 MACBETH A páncéloat.
 Harcolunk. Míg lemetélik a húst
 Csontomról.

SEYTON Még nincs itt az ideje.
 MACBETH Küldjön ki még több katonát, kopaszra
 Fésülje hazánkat. Kötélre, ki fél.
 A páncélt. Hogy van a beteged, doktor.

ORVOS Nem olyan beteg, csak álombeli képek
 MACBETH Rémsége nyomasztja.
 Gyógyítsd ki ebből.
 Nem csillapíthatod beteg kedélyét
 Kiiirtva emlékeiből a kint,
 Betűit kitörölve az agyából.
 Nincs szered, mi lelapátolja a szívről
 Kölönceit, édes felejtés.

ORVOS Ebben
 MACBETH A beteg lehet csak saját orvosa.
 Vesd a kutyáknak tudományodat. Adjátok
 rám a páncélt. Hol a lándzsám. Több lovast,
 Seyton. Doktor, mind lelépnek A lordjaim.
 Siessetek. Ha az ország Vizeletét
 lecsapolnád - én eret Már vágtam rajta -, s
 feltárnád a kórt, És rútol megnyúzott testét
 korábbi Egészsége szintjére öblögetnéd,
 Tiéd volna tetszésem és e tetszés
 Visszhangja. Szakítsd szét, ember, a szíjat,
 Ha már nem tart. Engem nem az ijeszt, ha
 Lukas a vért. Nincs hajtószered, orvos,
 Anglia ellen. Sisakomat. És vedd A koronát.
 Na, akarod. Mitől félsz A leginkább, Seyton.
 Hogy ürül az erszény.

SEYTON Nesze egy dagadt. Fektesd a síromra,
 MACBETH Ha kiürült.
 SEYTON Őn túléli, remélem.
 MACBETH Hé, Seyton. Szereted királyodat.
 SEYTON Nem én.
 MACBETH Akkor mért akarod, hogy éljek.

SEYTON Mert egy hús vagyunk az angol kutyáknak.
 MACBETH De mihelyt hátamba döföd a lándzsát,
 Nem vagyunk egy hús.
 SEYTON Igaz.
 MACBETH (átadja neki a lándzsáját)
 Vidd helyettem.

El, hátat fordítva Seytonnak, aki követi

ORVOS Itt halálszag van. A pénz szaga vonzott
 Ide. Bár szegény volnék még.

Egy cselédlány fut át a színpadon

Madame,
 Van-e számomra ágya. (A
 cselédlányt követve el)

22.

Katonák kergetnek egy Parasztot. A Paraszt összerogy

1. KATONA (a Paraszt fölött)
 Miért futsz el, Paraszt, a király katonái elől.
 (Megfenyegeti fegyverével)
 Félsz.
 PARASZT Igen, uram.
 2. KATONA Ez fél. Itt a kötél, Paraszt.
 PARASZT (kétségbeesve) Éljen a
 király.

1. KATONA Miféle király, te rongy.
 PARASZT Hát Skóciáé.

2. KATONA (ravaszul)
 A nevét is tudod.
 PARASZT (Szünet után, megkönnyebbülve)
 Duncan, uram.

1. KATONA Új ok a kötéltre. Kétszer kell felkötnünk. A mi kegyelmes
 királyunkat és hadurunkat Macbethnek hívják, és ezt a kötelet
 ajándékozza neked, paraszt, hogy megtanulj röpülni. Jegyezd meg
 a nevét örök időkre.

A Paraszt imádkozik

(A nyakába veti a hurkot) Ámen.

*Angol katonákönnek, és a menekülő skót katonák után vetik magukat.
 A Paraszt kihúzza a fejét a hurokból és el akar szaladni. Az angol kato-
 nák visszajönnek és elcsípik*

PARASZT (pánikban) Éljen Macbeth, Skócia királya.
 ANGOL KATONA Ez volt utolsó éjened. Felkötünk, kutya, emiatt a
 név miatt mint Skócia ellenségét.

*Ismét a nyakába vetik a hurkot. Skót katonák jönnek, és a menekülő an-
 gol katonák után vetik magukat. A Paraszt kihúzza fejét a hurokból és
 ülve marad*

PARASZT Felkötöm magam, mielőtt még a katonák visszajönnének,
 ezek vagy amazok. Árva fejem, túl gyorsan halad neked a világ.
 Legalább nem szenvedek sokáig, ez itt jó kötél. (A nyakába veti a
 hurkot) Jöjj, Jézus Krisztus.

23.

Macbeth. Seyton. Katonák. Kiáltás: „Jönnek”

MACBETH Lobogózzátok fel külső falainkat.

Katonák el

Bögnék. Mit félnek. Mintha életük
 Nem halál volna. Szűnjön meg a bögés.

Katonák el. Ütések zaja. Csönd

Jönnek. E vár Skócia csúcса. Hadd Eddze rajta tejfogát ez a Malcolm S Lordjaim, kik parasztjaik kezével ide tornyozták, vakarják követ Karmaikkal, miket túl hosszúra Engedtem nőni, s heverjenek előtte, Míg egymást harapdálják, és az éhség Befalja s a dögvész elrohasztja őket. Kitéptük volna a szakállukat, Hazavertük volna mindet Angliába. Ki rikácsol.

SEYTON Az asszonyok, uram. (El)
MACBETH Hideg verítékem ízét elfeledtem. Régen borzasztott az éji kiáltás, Rémtörténettől felmeredt hajam, Mint hogyha élne. Iszonnal töltekeztem, S hentesagymmal tegeződnek már a Kísértetek.

Seyton

SEYTON Seyton. Miért jajognak.
MACBETH Meghalt a királynő, uram. Bár halt volna meg később. Vagy előbb. Mikor a szóra, mely mit sem jelent, Volt még idő. Gyászolsz, Seyton.

SEYTON Dehogy.
MACBETH Azt hittem, kölcsönözhetés némi gyászt, Tudnám, hogy él a szívem. Mondd, miért Nem árulsz el.

SEYTON Az mire volna jó.
MACBETH Igaz. - Holnap, mindig holnap. E k is Lépéssel mászik napra nap a végső Szótag felé. Ezen túl: nincs idő. Tegnapiainkat poros semmibe Vak húzza kötélen. Seyton, tudsz-e mást. Lobbanj ki, kurta láng. Az élet: árnyék, Szegény színész, ki fennhézajva fetreng Egy óra hosszát a deszkán, azután Elnémul a hangja. Egy örült meséje, Csupa dühkitörés, csupa láрма, és Mit sem jelent.

HANG (énekel)

Lehúzták selyemkötösét
S hajójuk oldalán
Beletörnködték a lukba még
De jött az óceán.
MACBETH Úgy várja a halált ez,
Mint nászt.
SEYTON Felségedét.
MACBETH Mint jómagam.
Húzzuk le arcunkba a sisakot,
Ha jó az éj. Elég a csillagokból.

Hírnök

A nyelveden lapul valami. Köpd ki.
HÍRNÖK Jelenenem kell, mit saját szememmel,
És nem tudom, hogyan.

MACBETH Bökd már ki, ember.
HÍRNÖK Ott álltam őrt a dombon, és mikor Birnam felé néztem, mintha az erdő Megindult volna.

MACBETH Rabszolga, hazudsz.
HÍRNÖK Felséged dühe sújtson le, ha nincs így. Három mérföldnyi sávban, nézze meg, Hogy gyalogol az erdő.

MACBETH Ha becsapsz,
Addig lógsz élve az első fán, míg nem ver Kurtavasra az éhség. De ha úgy van, Te köss fel engem élve, nem érdekel.

Második Hírnök

2. HÍRNÖK Uram, az erdő.
MACBETH Nincs más híretek.
Nagy dolog, hogy egy erdő menetei.

Hírnökök gyorsan e/

Hová sietnek. A fán a helyem.
Beázik a merszem, Seyton. A pajzsomat. Átkozott szakállas banyák. NE FÉLJ, MÍG BIRNAM ERDEJE HARC MENETBEN NEM JÖN EL DUNSINANE-BE. Igazat Hazudnak. Seyton, indulj katonákkal, Es vágd le. ki megfutamodna. A nőket is. A hullákat tűzd ki a falra. Tőlünk Féljen az erdő, sápadjon a zöld.

SEYTON A ladyt is, uram.
MACBETH Miféle ladyt.
A holt az holt. Erdőnkbe dobjatok Fáklyákat Hátha üszökként megáll.

Seyton el. Harci láрма. Napfény

Ne süss arcomba, nap. Torkig vagyok A látásoddal. Bár sírod lehetnék, Világ. Miért szűnnek meg, ha te nem.

Seyton, megsebesülve

SEYTON Az erdő ég, és Dunsinane-be hág fel, Ami kikészített hamuja alól Anglia és Skócia hadai.
MACBETH Seregem --
SEYTON Tárt kapukkal várja őket.
En vagyok az ön serege.
MACBETH Keress
A várfalon egy rést magadnak. Mit vársz.
SEYTON Semmit.
MACBETH Nem akarsz élni.
SEYTON Sir, unom. (Meghal)
MACBETH Cölöphöz hurkoltak. És mit tehet A medve. Várhat a kutyákra. Vagy Rómaiát játsszak, s kapjam be a kardom.

Katonák, néhányan hamuval borítva és égett ruhákban

Itt egy másik élet, erre a pofára
Jobban illik a kardvágás. Na, gyertek.
(Megöl egy katonát, aki megtámadja)
Kit nem n5 szült világra, hol van ő.

A katonák körülfogják Macbethet, kör képződik körülötte lándzsahegykből. A kör egyre szűkül. Macduff

MACDUFF Nézz körül, véreb. Nincsen az a nő,
Ki annyit fialna, ahányan itt
Tőled a véredek követelik.
MACBETH Egy torka van a pokolnak s a mennynek.
Halálomtól világtok nem javul meg.
A katonák Macbeth testébe dőlnek lándzsájukat, kifosztják a hullát

MACDUFF A fej a koronáé.

Egy katona lándzsára tűzve hozza Macbeth fejét. Malcolm. Ross és Lennox

Üdv, Malcolm,
Üdv, skót király. Milyen magasra hágott Elődje. Intő példa.
MALCOLM Tudja meg, hogy
Nem játszísat Malcolmmal, mint egy gyerekkel.
Lándzsárn hegyén elfér az ön feje.

Malcolm nevet. Ross és Lennox Macduffre mutat. A katonák megölik

Ezt nem mondtam. Bár lennék Angliában.

Malcolm sír. A katonák felteszik a fejére a koronát. Boszorkányok

BOSZORKÁNYOK Üdv, Malcolm, Skócia királya üdv.

Vége

